

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผล

โครงการพัฒนาความรู้และบริการการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ร้านขายยาในจังหวัดสงขลา

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกตามกลุ่มเป้าหมายเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการนัดมาความรู้ข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัว เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดของพนักงานขายยาที่เป็นเภสัชกร (ระหว่างก่อนการอบรมและหลังการอบรม)

ส่วนที่ 2 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการนัดมาความรู้ข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดของพนักงานขายยาที่ไม่ใช่เภสัชกร (ระหว่างหลังการอบรมครั้งที่ 1 และหลังการอบรมครั้งที่ 2)

ส่วนที่ 3 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความรู้ การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด และความคิดเห็นของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดต่อพนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิดรอบที่ 1 (หลังอบรมครั้งที่ 1) และรอบที่ 2 (หลังอบรมครั้งที่ 2)

ส่วนที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการผู้ร่วมดำเนินการโครงการฯ (3 องค์กร คือคณะเภสัชศาสตร์ มอ. กลุ่มเภสัชกรภาคใต้ และชมรมร้านขายยา) ในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 1 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการนัดมาความรู้ ชาวสารด้านการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับข่ามีดคุมกำเนิดของเภสัชกร ก่อนอบรมกับหลังอบรม สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเภสัชกร คณะผู้ดำเนินงานได้วางแผนการอบรมไว้เพียง 1 ครั้ง ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้จึงเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรม (pre-test) กับหลังอบรม (post-test) สำหรับตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ในส่วนของข้อมูลก่อนอบรมได้ส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มเป้าหมาย 50 ชุด ได้รับคืน 17 ชุด (ร้อยละ 28.81) ส่วนข้อมูลหลังอบรมได้ส่งให้กลุ่มเป้าหมายไป 54 ชุด ได้รับคืน 16 ชุด (ร้อยละ 29.63) ผลการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 5 หมวดดังนี้

หมวดที่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย

หมวดที่ 1.2 เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของเภสัชกร (ระหว่างก่อนอบรมกับหลังอบรม)

หมวดที่ 1.3 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับข่ามีดคุมกำเนิดและการบริการการให้คำแนะนำการใช้ข่ามีดคุมกำเนิดของเภสัชกร (ระหว่างก่อนอบรมกับหลังการอบรม)

หมวดที่ 1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของเภสัชกรเกี่ยวกับผลของโครงการต่อธุรกิจการจำหน่ายข่ามีดคุมกำเนิดและต่อความร่วมมือระหว่างองค์กร หลังการอบรม

หมวดที่ 1.5 เปรียบเทียบพฤติกรรมทั่วไปในการแนะนำและจำหน่ายข่ามีดคุมกำเนิดสำหรับลูกค้ารายใหม่ ระหว่างเภสัชกร และพนักงานขายยาที่ไม่ใช่เภสัชกร

หมวดที่ 1.1 : ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มเป้าหมายสำหรับโครงการฯ สรุปรูปข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกชมรมร้านขายยาในภาคใต้มีมากที่สุดถึงร้อยละ 65.62 ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกกลุ่มเภสัชกรภาคใต้ มีเพียงร้อยละ 34.38 โดยแยกได้เป็นเภสัชกรที่เป็นเจ้าของกิจการในร้านเองร้อยละ 9.84 เป็นเภสัชกรคุมร้านขาย

ชาของชมรมร้านชาชยา มีร้อยละ 16.97 และเป็นเกสัชกรที่มีได้คุมร้านชาชยา (อาจารย์ในคณะเภสัชศาสตร์) มีร้อยละ 7.59 ดังตาราง 1.1 - 1.2

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.0, ร้อยละ 56.25) มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 75.00, ร้อยละ 81.25) ส่วนใหญ่จบการศึกษามาแล้ว 1 - 3 ปี (ร้อยละ 39.5, ร้อยละ 37.5) ลักษณะการดำเนินงานเป็นเจ้าของกิจการในบ้านชาชยาเองมากที่สุด (ร้อยละ 64.71, ร้อยละ 70.00) ประสบการณ์การดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1 - 3 ปี ในรอบหลังอบรมแต่ในรอบก่อนอบรมขาดข้อมูลส่วนนี้ ดังตารางที่ 1.3

ตารางที่ 1.1 จำนวนและร้อยละของร้านชาชยา (กลุ่มเป้าหมาย) ในจังหวัดสงขลา จำแนกตามประเภทของสมาชิกร้านชาชยา

ประเภทของร้านชาชยา	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกชมรมร้านชาชยาในภาคใต้	147	65.62*
สมาชิกกลุ่มเกสัชกรภาคใต้	77	34.38*
รวม	224	100.0

หมายเหตุ : นับรวมเกสัชกร มอ.

ตารางที่ 1.2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกกลุ่มเภสัชกรภาคใต้ จำแนกตามลักษณะการ
ดำเนินกิจการของพนักงานขายยา (เภสัชกร)

ลักษณะการดำเนินงานในร้านขายยา	จำนวน	ร้อยละ
เภสัชกรที่เป็นเจ้าของกิจการ	22	10.15
เภสัชกรคุมร้านขายยาของชมรมร้านขายยา	38	16.97*
เภสัชกรไม่คุมร้านขายยา (อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์)	17	7.59
รวม	77	34.38

* แหล่งข้อมูล : จากคณะดำเนินงานจัดโครงการคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตารางที่ 1.3 เปรียบเทียบร้อยละของเกสซกร จำแนกตามข้อมูลทั่วไประหว่างก่อนการอบรม
กับหลังการอบรม

ข้อมูลทั่วไป	ก่อนอบรม	หลังอบรม
	N = 17 (%)	N = 16 (%)
เพศ		
หญิง	60.00*	56.25*
ชาย	40.00	43.75
การศึกษา		
ปริญญาตรี	75.00*	81.25*
ปริญญาโท	25.00	18.75
ระยะเวลาที่จบการศึกษา		
1 - 3 ปี	39.5*	37.5*
4 - 6 ปี	30.0	25.0
7 - 9 ปี	10.0	12.5
> 9 ปี	20.5	25.0
ลักษณะการดำเนินงาน		
เป็นผู้ดำเนินงานในร้านขายยาเอง	64.71*	70.00*
ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินงานในร้านขายยาเอง	35.29	30.00
ระยะเวลาดำเนินการ		
1 - 3 ปี	29.41	46.40
> 10 ปี	5.88	30.00
ไม่ตอบ	64.70*	23.60

หมวดที่ 1.2 เปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานของเภสัชกร (ระหว่างก่อนการอบรมและหลังการอบรม)

ข้อมูลก่อนการอบรม

กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมในโครงการฯ นี้ ส่วนใหญ่ยังไม่เคยมีประสบการณ์การเข้ารับการอบรมด้านยาเม็ดคุมกำเนิดถึงร้อยละ 64.71 และมีความสนใจที่จะเข้ารับการอบรมในครั้งที่ 1 มากที่สุดถึงร้อยละ 82.35 โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพให้ข่าวสารด้านยาเม็ดคุมกำเนิด ส่วนรายชื่อที่ให้ข้อมูลว่าไม่สนใจเข้ารับการอบรมเนื่องจากได้ศึกษาหาความรู้เองอยู่แล้ว (ดังตารางที่ 1.4 - 1.5)

ข้อมูลหลังการอบรม

หลังอบรมไปแล้วประมาณ 2 เดือน คณะติดตามและประเมินผลได้ติดตามความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดโครงการพัฒนาความรู้และการให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิดจากกลุ่มเป้าหมาย พบว่าในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงความรู้และความสามารถในการให้คำแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า เพิ่มขึ้นในระดับปานกลางร้อยละ 43.75 โดยให้เหตุผลถึงประโยชน์ที่ได้รับว่า ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเพื่อแนะนำกับผู้รับบริการได้ถูกต้อง ช่วยเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ทำให้ขยายความมั่นใจขึ้น มีความรู้เกี่ยวกับชนิดของฮอร์โมนที่มีในยาคุมและผลของยาว่าเป็นอย่างไร ดังตาราง (1.5 - 1.7)

ในด้านความพึงพอใจต่อการจัดอบรมครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าพอใจต่อการจัดอบรมครั้งนี้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 50.00 โดยระบุเหตุผลว่าเป็นความรู้ที่มีอยู่แล้ว แต่มาทบทวนใหม่ แต่การจัดอบรมครั้งนี้ เป็นตัวอย่างที่ดีที่เภสัชกรได้ทำประโยชน์ให้กับสังคม การให้ความรู้ในเรื่องยากับผู้ให้บริการเป็นผลประโยชน์โดยตรงแก่ผู้ให้บริการ และเป็นประโยชน์มหาศาลแก่ผู้มารับบริการที่ร้านขายยา และกลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในการจัดการโครงการเช่นนี้ว่า จัดอบรมเพียง 1 ครั้ง ไม่เพียงพอควรมีการจัดในครั้งต่อไปอีกถึงร้อยละ 68.75 โดยให้เหตุผลว่าความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิด ได้มีการพัฒนาไปมาก เวลาการจัดอบรมน้อยไปและบางรายระบุว่ายังไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมั่นใจ (ดังตาราง 1.8 - 1.10)

ตารางที่ 1.4 ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับ ลักษณะเข้ารับการอบรม
ด้านยาเม็ดคุมกำเนิด ก่อนอบรม

ประสบการณ์เกี่ยวกับลักษณะเข้ารับการอบรม ด้านยาเม็ดคุมกำเนิด	ก่อนอบรม (%)
- ไม่เคย	64.71*
- เคย	17.65
- ไม่ตอบ	17.65
รวม	100.0

ตารางที่ 1.5 ร้อยละของพนักงานร้านขายยา จำแนกตามความสนใจต่อการเข้าอบรมใน
โครงการก่อนอบรม

ความสนใจในการเข้าอบรม	ก่อนอบรม (%)
สนใจ	82.35*
- ช่วยเพิ่มพูนความรู้	42.86
- จะได้รับข่าวสารความรู้ใหม่	7.14
- ทบทวนความรู้	14.29
- ไม่ให้เหตุผล	35.71
ไม่สนใจ	5.88
- ศึกษาอยู่แล้ว	100
ไม่ตอบ	11.76

ตารางที่ 1.6 ร้อยละของเภสัชกร จำแนกตามระดับความรู้และความสามารถในการให้คำแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด หลังการอบรม

ระดับความรู้และความสามารถ	หลังอบรม
เพิ่มมากขึ้น	18.75
เพิ่มปานกลาง	43.75*
เพิ่มขึ้นเล็กน้อย	12.50
เท่าเดิม	25.00
รวม	100.0

ตารางที่ 1.7 ร้อยละของพนักงานร้านขายยา จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการอบรม

ประโยชน์ที่ได้รับหลังจากการอบรม	หลังอบรม
- มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดเพิ่มขึ้น และสามารถแนะนำกับผู้ที่รับบริการ ได้ถูกต้อง	64.29*
- มีประโยชน์ช่วยเพิ่มพูนความรู้และความรู้ใหม่ ๆ	7.14
- ใช้ยาได้มั่นใจขึ้น	14.29
- มีความรู้เกี่ยวกับชนิดฮอร์โมนที่มีในยาคุม + มีผลอย่างไร	7.14
- เสริมความรู้ให้กับร้านขายยาได้รับความละเอียดจาก การใช้ยาคุมของแต่ละบริษัท ซึ่งมีตัวยาส่งตำแน่งแตกต่างกัน	7.14
- ไม่ตอบ	17.64

ตารางที่ 1.8 ร้อยละของเกสซ์กร จำแนกตามระดับความพึงพอใจในความรู้ที่ได้รับ
หลังการอบรม

ระดับความพึงพอใจ	หลังอบรม (%)
พอใจมาก	25.00
พอใจปานกลาง	50.00*
พอใจน้อย	12.50
เฉลี่ย ๆ	12.50
รวม	100.0

ตารางที่ 1.9 ร้อยละของเกสซ์กร จำแนกตามความคิดเห็นต่อความเพียงพอในการ
จัดอบรมของโครงการฯ หลังการอบรม

ความคิดเห็นต่อการจัดโครงการ	หลังอบรม (%)
เพียงพอ	31.25
ไม่เพียงพอ เพราะ	68.75*
<ul style="list-style-type: none"> . มีการพัฒนาค้นพบยาใหม่อยากได้ความรู้ใหม่ ๆ . วิทยากรบางท่านไม่เหมาะสม . เวลาจัดอบรมน้อย . ยังไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมั่นใจ 	

ตารางที่ 1.10 ร้อยละของเภสัชกร จำแนกตามการได้ยินหรือเห็นสีโลแกนยาเม็ดคุมกำเนิด
ยาเม็ดคุมกำเนิด หลังอบรม

การได้ยินหรือเห็นสีโลแกนยาเม็ดคุมกำเนิด	หลังอบรม (%)
1. "กินยาคุมกำเนิดให้เกิดผลดี ใช้ถูกวิธีตามที่ร้านขายยา"	
เคย/เห็น	75.0*
ไม่เคย/เห็น	25.0
2. "ร้านขายยาและเภสัช ไม่บอกรัดเรื่องยาคุม"	
เคย/เห็น	75.0*
ไม่เคย/เห็น	25.0

หมวดที่ 1.3 : เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดและการบริการให้คำแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดของเภสัชกร (ระหว่างก่อนอบรมกับหลังอบรม)

วัตถุประสงค์หลักของโครงการนี้คือ นิยามและยกระดับความรู้ด้านข่าวสาร การวางแผนครอบครัว โดยเน้นเรื่องของยาเม็ดคุมกำเนิด ผลของการจัดอบรมครั้งนี้ สำหรับกลุ่มเภสัชกร ในด้านความรู้ พบว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มีการเปลี่ยนแปลงความรู้ เรื่องนี้ ไประดับหนึ่ง ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ร้อยละ 75 - 100) เท่ากับก่อนการอบรม ประเด็นที่น่าสังเกตในเรื่องความรู้เฉพาะเกี่ยวกับการสั่งกินยาเม็ดคุมกำเนิด 2 เม็ด นั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงในสัดส่วนที่ไม่สูงเท่าความรู้ในด้านอื่น ๆ

ในด้านความคิดเห็นและพฤติกรรมเกี่ยวกับบทบาทการให้คำแนะนำการให้บริการคำแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด พบว่าในเรื่องของความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเภสัชกรนั้น โดยภาพรวมแล้ว ส่วนใหญ่จะเห็นด้วยถึงร้อยละ 100.00 ยกเว้น บทบาทหน้าที่ใน

การติดตามลูกค้าและการแนะนำการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิดทั้งสามมีและภรรยา กลุ่มตัวอย่างยังไม่เห็นด้วยทั้งหมด ทั้งก่อนอบรมและหลังอบรม ส่วนในด้านพฤติกรรมการให้คำแนะนำการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิด พบว่ามีเพียง 2 ข้อที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติต่อลูกค้าร้อยละ 100.00 คือเรื่องการชั่งประวัติประจำตัวและการอธิบายผลข้างเคียงของการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิด แต่การปฏิบัติในด้านการติดตามการให้คำแนะนำแก่ลูกค้า หน้าที่ของเภสัชกรในการให้ความรู้แก่ผู้ช่วยขายยา การแนะนำการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิดทั้งสามมีและภรรยา และการจัดแหล่งข้อมูลข่าวสารในร้านขายยาสำหรับลูกค้า นั้น กลุ่มตัวอย่างยังไม่สามารถปฏิบัติได้ทั้งหมด โดยระบุว่าทำไม่ได้ยาก ใช้เวลานานและหน้าที่ของเภสัชกร ไม่มีแต่เพียงการให้ความรู้เฉพาะ เรื่องการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิดเท่านั้นยังมีเรื่องอื่น ๆ อีก และประเด็นปัญหาเรื่องพฤติกรรมการใช้จ่ายก็ไม่ใช่อุบัติที่ผู้ให้บริการประเด็นเดียว ควรพิจารณาถึงตัวลูกค้าด้วยที่มีพฤติกรรมบางประการไม่สอดคล้องกับการให้บริการ เช่น การเปลี่ยนตัวผู้มาซื้อยา ความไม่สม่ำเสมอในการมารับบริการฯ แต่โดยภาพรวมหลังอบรม เภสัชกรได้ให้บริการแนะนำการใช้จ่ายเมื่อดูเมื่อกำเนิดแก่ลูกค้าเพิ่มขึ้นเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.25) โดยระบุพฤติกรรมการเผยแพร่ มีทั้งการอธิบายเป็นรายบุคคลและการแจกเอกสารนั้นส่วนใหญ่จะแจกจ่ายให้ลูกค้าไปทุกครั้ง (ร้อยละ 62.5) โดยระบุว่าเพื่อให้ลูกค้ารับยาถูกต้องและมีเอกสารมากพอที่จะแจก (จากโครงการ) ดังตารางที่ 1.11 - 1.15)

ตารางที่ 1.11 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานร้านขายยา¹ (เภสัชกร) จำแนกตาม
ความรู้ก่อนการอบรมและหลังอบรม

ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิด	ก่อนอบรม ตอบถูกต้อง (%) [*]	หลังอบรม ตอบถูกต้อง (%) [*]
1. ยาเม็ดคุมกำเนิดเริ่มกินเม็ดแรก ภายใน 5 วันแรก ของการมีประจำเดือน	76.47	93.75 [*]
2. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ด หรือ 22 เม็ด ต้องเว้นระยะ 5-7 วัน จึงเริ่มกินแผงใหม่	70.59	93.75 [*]
3. เมื่อลืมหากินยาเม็ดคุมกำเนิด 1 เม็ด ต้องกินทันที ที่นึกได้ และกินเม็ดต่อไปตามปกติ	76.47	93.75 [*]
4. เมื่อลืมหากินยาเม็ดคุมกำเนิด 2 เม็ด ต้องกินทันที ที่นึกได้ 1 เม็ด และกิน 2 เม็ด ควบในวันที่เคยกิน ตามปกติ หรือกินต่อไปตามปกติโดยใช่วิธีที่เคยกิน ตามปกติหรือกินต่อไปตามปกติได้ โดยใช่วิธี คุมกำเนิดชนิดอื่นร่วมด้วย	74.71	86.75 [*]
5. เมื่อลืมหากินยาเม็ดคุมกำเนิดมากกว่า 2 เม็ดติดต่อกัน ต้องเลิกกินทั้งแผง	76.47	100.00
6. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดอาจเกิดอาการข้างเคียง (ปวดศีรษะ, น้ำหนักเพิ่ม, เป็นฝ้า และเลือดออก กระปริบกระปรอย)	100.00	100.00
7. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดหลังร่วมเพศ (PORTINOR) [®] ควรกินหลังร่วมเพศ 1 ชั่วโมง และไม่ควรเกิน 4 เม็ด/เดือน	**	100.00

* หมายถึง : กลุ่มตัวอย่างบางรายไม่ตอบแบบสอบถามจึงไม่ได้นำผลมาวิเคราะห์

** หมายถึง ก่อนอบรม ไม่มีข้อมูลในแบบสอบถาม

คุณภาพเค็ดวยาเม็ดระหว่างก่อนการอบรม (ครั้งที่ 1) กับหลังการอบรม (ครั้งที่ 2)

รายการ	ความคิดเห็น								การปฏิบัติ					
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ทราบ		เป็นประจำ		นาน ๆ ครั้ง		ไม่เคย	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
1. การสอบถามหรือซัก ประวัติเกี่ยวกับโรค ประจำตัวและการ เคยใช้ยาเม็ดคุม กำเนิด	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	100.00	100.00*	-	-	-	-
2. การอธิบายวิธีการใช้ ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ ลูกค้ายาใหม่ทุกราย	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	84.74	95.74*	5.08	4.26	-	-
3. การอธิบายวิธีแก้ ปัญหาในการใช้ลูกค้ ลิมกัณยา 1 หรือ 2 เม็ดติดต่อกัน	100.0	95.74	-	4.26	-	-	-	-	83.05*	95.74*	10.17	4.26	5.08	4.26

รายการ	ความถี่เห็น								การปฏิบัติ					
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ทราบ		เป็นประจำ		นาน ๆ ครั้ง		ไม่เคย	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
4. การอธิบายอาการข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ลูกค้า	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	100.00	100.00	-	-	-	-
5. การติดตามแนะนำให้คำแนะนำแก่ลูกค้าในระยะ 2-3 เดือนแรก	87.5	87.23	-	4.26	-	6.38	-	-	62.72*	76.60	11.86	33.89	25.42	-
6. การแนะนำประชาสัมพันธ์ใหม่ต่อการจำกัดจำนวนบุตรด้วยยาเม็ดคุมกำเนิดยังเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทย	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	76.60	90.00*	17.20	10.00	6.38	-

รายการ	ความคิดเห็น								การปฏิบัติ					
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ทราบ		เป็นประจำ		นาน ๆ ครั้ง		ไม่เคย	
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2
	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
7. เกษียณประจำร้าน ควรให้ความรู้และให้ คำแนะนำเกี่ยวกับ การใช้ยาเม็ดคุม กำเนิดแก่ผู้ช่วยขาย ยาในร้าน	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	33.89	64.68*	13.56	16.17	52.5	19.15
8. การแนะนำวิธีการใช้ ยาเม็ดคุมกำเนิดให้ สามีและภรรยา	87.5	87.23	4.26	-	8.51	-	-	-	45.76	48.94*	16.94	51.06	37.29	19.15
9. การจัดแหล่งข้อมูล ข่าวสารในร้านขาย ยาสำหรับลูกค้า	100.0	91.49	-	-	8.51	-	-	-	64.40*	87.45*	11.86	12.55	23.73	27.66

ตารางที่ 1.13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการให้บริการและแนะนำเกี่ยวกับ
ความรู้เรื่องยาคุมกำเนิดหลังจากอบรม

การให้บริการและแนะนำ

หลังอบรม

%

เหมือนเดิม

43.75

ให้บริการและแนะนำมากขึ้น

56.25*

รวม

100.0

ตารางที่ 1.14 ร้อยละของเภสัชกร จำแนกตามลักษณะพฤติกรรมการเผยแพร่เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดที่บริษัทให้มาแก่ลูกค้าหลังอบรม

พฤติกรรมการเผยแพร่	หลังอบรม (%)
--------------------	--------------

ลักษณะการแจกเอกสาร

. ไม่จ่ายเพราะ	6.25
----------------	------

- ลูกค้ารับประทานถูกต้อง
- อ้างว่าซื้อฝากคนอื่น
- ปฏิเสธไม่รับ

. จ่ายไปทุกครั้ง ระบุ.....	62.5*
----------------------------	-------

- เพื่อให้ลูกค้าได้รับยาถูกต้อง
- ลูกค้าต้องการ
- มีเอกสารอยู่แล้ว (จากโครงการ)

. จ่ายบ้างไม่จ่ายบ้างระบุ.....	31.25
--------------------------------	-------

- ยาเม็ดที่ขายมีเอกสารจำกัด
- จ่ายให้เฉพาะลูกค้าที่ใช้ครั้งแรก
- จ่ายให้เฉพาะลูกค้าที่เปลี่ยนยาใหม่

รวม	100.0
-----	-------

ตารางที่ 1.14 (ต่อ)

พฤติกรรมกาเผยแพร่	หลังอบรม (%)
การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้รับบริการ ในร้านขายยาของท่านเป็นอย่างไร	
- ให้ทุกรายทุกครั้งที่ย้อยา	12.5
- ให้เฉพาะรายที่ซื้อฮครั้งแรก	50.0*
- ให้เฉพาะเมื่อมีเวลา	12.5
- ให้เฉพาะเมื่อลูกค้าถาม	12.5
- ไม่เคยให้	6.25
รวม	100.0
ท่านมีการบันทึกรายชื่อของลูกค้าที่มาใช้บริการหรือไม่	
- ไม่มี	100.00
- มี	-
ท่านมีการติดตามผลการให้ความรู้แก่ลูกค้าประจำหรือไม่	
. มีการติดตาม	37.5*
. ไม่มีการติดตามเพราะ	62.5*
- ลูกค้าไม่สนใจ	12.5
- ไม่ได้ขายยาประจำตลอดเวลา	6.25
- ไม่มีเวลาและลูกค้าไม่ยินยอม	12.5
- ไม่สามารถติดตามได้	6.25
- ส่วนมากไม่ใช่ลูกค้าประจำ	6.25
- ได้รับข้อมูลจากลูกค้าเอง	6.25
- ไม่มีลูกค้าประจำ	

ตารางที่ 1.15 ร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามการใช้สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การ
ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด หลังการอบรม

การใช้สื่อเผยแพร่การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	หลังอบรม (%)
ไม่มี	12.5
มี	87.5*
. โปสเตอร์ (จากโครงการ)	12.5
. แผ่นพับ (จากโครงการ)	56.25*
. จดหมายข่าวหรือจุลสาร (จากโครงการ)	18.75

หมวดที่ 1.4 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของเภสัชกร เกี่ยวกับผลของโครงการต่อ
ด้านธุรกิจการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดและผลต่อความร่วมมือระหว่างองค์กร

(1) ผลของโครงการต่อธุรกิจการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิด

เนื่องจากข้อมูลเกี่ยวกับผลของโครงการต่อธุรกิจการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดสำหรับกลุ่มเภสัชกร ได้สำรวจเพียงครั้งเดียวคือหลังอบรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่าโครงการนี้คงไม่ได้ทำให้การจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดเพิ่มขึ้นเท่าเดิม (ร้อยละ 68.75) โดยระบุเหตุผลว่าส่วนใหญ่ลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นลูกค้าประจำ จะมีลูกค้าใหม่ที่สัญจรไปมาบ้างแต่อัตราเพิ่มของลูกค้าไม่น่าจะเพิ่มขึ้น เพราะโครงการนี้มิได้จัดให้กับผู้รับบริการโดยตรง แต่คงมีผลทางอ้อมในด้านความพึงพอใจของลูกค้าที่ได้รับการบริการและได้รับความสนใจอย่างดีจากผู้ขายมากกว่าส่วนในด้านลักษณะผลกำไรที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับการขายชนิดอื่นในร้าน พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างระบุว่าให้ผลกำไรพอ ๆ กับยาอื่น (ร้อยละ 68.75)

ดังตาราง 1.16 - 1.17

(2) ผลของโครงการต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง

ในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการต่อความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง (PATH, คณะเภสัชศาสตร์, กลุ่มเภสัชกรภาคใต้ และร้านขายยาภาคใต้) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 50.00) ระบุว่าโครงการพัฒนา เป็นการดำเนินงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง 4 องค์กร และระบุว่าแนวโน้มของการเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้ง 4 หน่วยงานเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 81.25

ตารางที่ 1.16 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานขายยา (เภสัชกร) จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการต่อต้านธุรกิจการจำหน่ายหลังอบรม

ผลของโครงการต่อต้านธุรกิจการขาย	หลังอบรม (%)
1. จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดได้เพิ่มขึ้น	12.25
2. จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดเท่าเดิม	68.75*
3. จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดลดลง	-
4. ไม่แน่ใจ	19.00

ตารางที่ 1.17 จำนวนและร้อยละของเภสัชกร จำแนกตามลักษณะผลกำไรที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับ การขายยารชนิดอื่น ในร้านหลังอบรม

ลักษณะผลกำไรที่ได้รับ	ร้อยละ
ให้ผลกำไรมากที่สุด	12.5
ให้ผลกำไรพอ ๆ กับยาอื่น	68.75*
ให้ผลกำไรน้อยกว่ายาอื่น	18.75
รวม	100.0

ตารางที่ 1.18 ร้อยละของเกสัชกร จำแนกตามความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการฯ
หลังอบรม

ความเข้าใจในการดำเนินงานของโครงการในการจัดอบรม	หลังอบรม (%)
PATH	12.5
คณะเภสัชศาสตร์	12.5
กลุ่มเภสัชกรภาคใต้	12.5
กลุ่มร้านขายยาภาคใต้	12.5
ทุกหน่วยงานรวมกัน (4 หน่วยงาน)	62.5*

ตารางที่ 1.19 ร้อยละของเกสัชกร จำแนกตามความคิดเห็นในการเกิดความร่วมมือระหว่าง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดอบรม ภายหลังจากเข้าอบรมครั้งที่ 1

ความคิดเห็นต่อการเกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	หลังอบรม (%)
เพิ่มขึ้น	81.25*
เท่าเดิม	18.75
ลดลง	-
รวม	100.0

หมวดที่ 1.4 เปรียบเทียบพฤติกรรมทั่วไปในการแนะนำและจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดสำหรับ
ลูกค้านายใหม่ ระหว่างเภสัชกร และพนักงานขายยาที่มีใช้เภสัชกร

1. ลักษณะการแนะนำการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิด (ตามระดับของเอสโตร-
เจน) สำหรับลูกค้านายใหม่

ลักษณะการแนะนำ/การจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดสำหรับลูกค้านายใหม่ ใน
ภาพรวม พบว่าเภสัชกรนิยมแนะนำ/จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจนต่ำ
(130.35 mcg) ส่วนพนักงานขายยาที่มีใช้เภสัชกร นิยมแนะนำ/จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดที่มี
ระดับเอสโตรเจนปานกลาง (50 mcg) โดยในลักษณะพฤติกรรมย่อยของเภสัชกรพบว่า ส่วน
ใหญ่ (ร้อยละ 66.0) แนะนำยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีส่วนประกอบของเอสโตรเจนต่ำ (30 - 35
mcg) เช่น Marvelon 21 (28), Nodette 21 (28), Microgynon 30 ED รองลงมา
(ร้อยละ 26.0) กลุ่มตัวอย่างแนะนำยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจนปานกลาง (50
mcg) เช่น Ovostat 28, Eugynon Ovrал-21 (28), Nordio 21 (28) ส่วนยาเม็ด
คุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจนสูง (75 - 100 mcg) นั้น พบว่าเภสัชกรแนะนำ/จำหน่ายน้อย
ที่สุดมีเพียงร้อยละ 8 เช่น Ovulen 1 MG

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานขายยา (มีใช้เภสัชกร) พบว่า การแนะนำ
ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ลูกค้านายใหม่ส่วนใหญ่แนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจน
ในระดับปานกลางมากที่สุด (ร้อยละ 55.0) เช่น Noriday, Eugynon ED Margaret,
Ovral ฯลฯ รองลงมาเป็นยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจนต่ำ คือร้อยละ 45 เช่น
Marvelon 21 (28), Nordette, ส่วนยาเม็ดคุมกำเนิดที่มีระดับเอสโตรเจนสูง (75 -
100 mg) เช่น Ovalen FE-28 กลุ่มตัวอย่างแนะนำน้อยที่สุด ร้อยละ 20

2. ประสิทธิภาพที่พบเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดของพนักงานขายยา

ในภาพรวม พบว่าผู้รับบริการมีการให้ข้อแนะนำรายละเอียดจากเภสัชกร
มากกว่าพนักงานขายยา (มีใช้เภสัชกร) โดยเฉพาะในเรื่องของการเลือกยาเม็ดคุมกำเนิด
รายละเอียดของการใช้ยา (88.24, 47.07) และการเปลี่ยนยาเม็ดคุมกำเนิดร้อยละ
(12.35) ส่วนประสิทธิภาพที่พบคล้ายคลึงกัน เป็นเรื่องการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเม็ดแรก การ

ถามถึงผลเสียการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด การเคยใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดมาแล้ว และการที่ลูกค้า
ระบุชื่อยาเม็ดคุมกำเนิดที่ต้องการซื้อ

ประเด็นหนึ่งที่แตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเภสัชกรกับมิใช่เภสัชกรคือ เรื่อง
การชั่งประวัติจากลูกค้า พบว่ากลุ่มตัวอย่างเภสัชกรมีพฤติกรรมการชั่งประวัติจากลูกค้ามาก
กว่าพนักงานขายที่มิใช่เภสัชกรเกือบทุกข้อรายการ ดังตาราง 1.20 - 1.22

ตารางที่ 1.20 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรขายยา (เภสัชกรและมิใช่เภสัชกร) จำแนก
ตามลักษณะการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดตามส่วนประกอบของเอสโตรเจน
(Estrogen)

ลักษณะยาคุมที่แนะนำ/จำหน่าย (ตามระดับ Estrogen)	เภสัชกร %	มิใช่เภสัชกร %
ระดับต่ำ (Estrogen 30 - 35 mcg)	66.0	45.0
ระดับปานกลาง (Estrogen 50 mcg)	26.0	55.0*
ระดับสูง (Estrogen 75 - 100 mcg)	8.0	5.0
รวม	100.0	100.0

ตารางที่ 1.21 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรร้านขายยา : (เภสัชกรและมีใช้เภสัชกร)
 จำแนกตามความถี่ของประสบต่อเหตุการณ์การชขายยาและการให้คำแนะนำ
 เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิด

เหตุการณ์	ความถี่ของการประสบต่อเหตุการณ์			
	ไม่เคยพบ เภสัชกร/มีใช้ เภสัชกร %	พบบ้าง เภสัชกร/มีใช้ เภสัชกร %	พบบ่อย เภสัชกร/มีใช้ เภสัชกร %	ไม่ตอบ เภสัชกร/มีใช้ เภสัชกร %
ลูกค้าเริ่มใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	11.76	60.59	27.65	—
ครั้งแรก	8.70	60.87	15.94	1.45
ลูกค้าถามถึงโรคที่ห้ามใช้ยาเม็ด	47.06	47.06	—	5.88
คุมกำเนิด	30.43	43.48	7.25	5.80
ลูกค้าถามรายละเอียดในการใช้	15.88	47.06	47.06	—
ยา	2.90	43.48	39.13	1.45
ลูกค้าถามถึงผลเสียการใช้ยา	17.65	52.94	29.41	—
เม็ดคุมกำเนิด	11.59	54.42	14.49	1.45
ลูกค้าเคยใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดมา	—	15.88	84.75	—
แล้ว	2.90	10.14	72.45	1.45
ลูกค้ามาซื้อยาเม็ดคุมกำเนิดโดย	—	25.88	74.12	—
บอกชื่อยาเลย	2.90	20.29	64.77	1.45
ลูกค้าให้ท่านช่วยเลือกยาเม็ดคุม	11.76	88.24	—	—
กำเนิดให้	14.49	65.22	5.80	1.45
ลูกเปลี่ยนยาเม็ดคุม	11.76	82.35	5.88	—
คุมกำเนิด	10.14	65.22	8.70	2.90

ตารางที่ 1.22 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรร้านขายยา (เภสัชกรและมีใช้เภสัชกร)
จำแนกตามลักษณะข้อมูลที่ได้มาจากลูกค้ารายใหม่ก่อนให้คำแนะนำ

ลักษณะข้อมูลที่ได้มาจากลูกค้ารายใหม่	เภสัชกร	พนักงานขายยาที่มีเภสัชกร
	N = 17 %	N = 69 %
1. ประวัติการตั้งครรภ์, มีบุตร	6.57	5.93
2. ประวัติประจำเดือน	39.29*	18.64
3. โรคประจำตัว	34.29	29.66*
4. ประวัติการใช้ยาคุม	26.7	17.80
5. ประวัติการนินยา	14.29*	9.32
6. ประวัติส่วนตัว เช่น อายุ น้ำหนัก ส่วนสูง	13.57	7.63
7. อาการเฉพาะที่ต่าง ๆ		
- มีก้อนที่เต้านม	3.57	2.54
- เส้นเลือดขด	3.57	1.69
- ปวดศีรษะข้างเดียว	3.57	4.24
- ตัวเหลือง ตาเหลือง	3.57	1.69
- เท้าบวมหลังออกกำลังกาย	3.57	0.85

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 รายการ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการพัฒนาด้านความรู้ ข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับขบวนการเมื่อดูกำเนิดของพนักงานขายยา (มิใช่เภสัชกร)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ พบว่าในรอบที่ 1 (หลังอบรมครั้งที่ 1) มี 59 ราย ในรอบที่ 2 (หลังอบรมครั้งที่ 2) มี 47 ราย และรอบที่ 3 (สิ้นสุดโครงการโดยการสัมภาษณ์) มี 40 ราย สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ทั้งหมด 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 2.1 ข้อมูลทั่วไป

หมวดที่ 2.2 การเปลี่ยนแปลงความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำและการให้บริการขบวนการเมื่อดูกำเนิดของพนักงานขายยา (มิใช่เภสัชกร)

หมวดที่ 2.3 การเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนา และการยกระดับความรู้ ข่าวสารด้านการวางแผนครอบครัวโดยการให้ขบวนการเมื่อดูกำเนิด

หมวดที่ 2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการต่อธุรกิจการจำหน่ายขบวนการเมื่อดูกำเนิด

หมวดที่ 2.5 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมต่อการจัดโครงการพัฒนาความรู้ในสภาพการณ์ปัจจุบันและในอนาคต

หมวดที่ 2.1 : ข้อมูลทั่วไป

จากการสำรวจทั้งในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 81.0, ร้อยละ 72.34 และร้อยละ 73.17) อายุเฉลี่ยระหว่าง 33.7 - 39.15 ปี มีประสบการณ์การขายยาเฉลี่ยระหว่าง 6.7 - 9.2 ปี (สูงสุด 36 ปี ต่ำสุด 1 ปี) ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการร้านขายยา (ร้อยละ 69.0, ร้อยละ 59.57 และร้อยละ 73.80) มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีมัธยมศึกษา มีความพอใจระดับมาก ต่อการปฏิบัติหน้าที่การขายยาโดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นอิสระและทำประโยชน์ให้กับสังคมได้มาก (ดังตาราง 2.1 - 2.4)

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชา (ไม่ใช่กะลาสี) จำแนกตามข้อมูล
ทั่วไป ระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

ข้อมูลทั่วไป	ใช้แบบสอบถาม		ใช้การสัมภาษณ์
	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
	N : 59 (%)	N : 47 (%)	N : (%)
เพศ			
หญิง	19.00	27.66	26.83
ชาย	81.00*	72.34*	73.17*
รวม	100.00	100.00	100.00
การศึกษา			
ประถมศึกษา	12.0	12.76	11.20
มัธยมศึกษา	73.0*	65.96*	48.78*
อนุปริญญา	10.0	10.64	36.58
ปริญญาตรี	3.0	10.65	36.58
สูงกว่าปริญญาตรี	2.0	-	-
รวม	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอายุและประสบการณ์ของพนักงานชายชา (ไม่ใช่เกษตรกร) ระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 (การสัมภาษณ์)

รายการ	\bar{X}			S.D.		
	\bar{X}_1	\bar{X}_2	\bar{X}_3	S.D. ₁	S.D. ₂	S.D. ₃
อายุ	39.15	36.5	33.7	7.3	5.0	4.6
ประสบการณ์การชายชา (ปี)	9.2	7.16	6.7	3.7	3.0	3.5

ตารางที่ 2.3 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชา (ไม่ใช่เกษตรกร) จำแนกตามลักษณะการดำเนินกิจการระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 (การสัมภาษณ์)

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ลักษณะการดำเนินกิจการ	N = 59	N = 47	N = 40
	%	%	%
เป็นเจ้าของกิจการ	69.0*	59.57*	73.80*
ไม่เป็นเจ้าของกิจการแต่ปฏิบัติหน้าที่ในร้าน	31.0	40.23	26.20
รวม	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชา (ไม่ใช่เภสัชกร) จำแนกตาม ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานในการปฏิบัติหน้าที่ ระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ความพึงพอใจต่อการทำงาน	N = 59	N = 47	N = 40
	%	%	%
พอใจมาก	81.0*	53.19*	53.66*
พอใจปานกลาง	17.0	46.81	46.34
พอใจน้อย	-	-	-
ไม่พอใจ	2.0	-	-

หมวดที่ 2.2 : การเปลี่ยนแปลงความรู้ความสามารถในการให้คำแนะนำและให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิดของพนักงานร้านขาย (ไม่ใช่เภสัชกร)

ในประเด็นความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเพิ่มระดับการให้คำแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดโดยภาพรวม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงความรู้ความสามารถในเรื่องนี้ในระดับหนึ่ง โดยพบว่าเรื่องของความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเม็ดแรกภายใน 5 วันแรกของประจำเดือน หรือวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 1 เม็ด กลุ่มตัวอย่างตอบถูกในสัดส่วนร้อยละที่ค่อนข้างสูง (เกณฑ์ดี) ทั้ง 3 รอบ ใกล้เคียงกันแต่มีประเด็นที่น่าสังเกตในเรื่องความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 2 เม็ด กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องยังมีสัดส่วนร้อยละที่ไม่สูงมากนัก (ร้อยละ 69.0, 57.45 และ 63.41) และเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั้ง 3 รอบ พบว่าสัดส่วนร้อยละของผู้ตอบถูกต้องลดลง แต่ความรู้ในเรื่องผลข้างเคียงและการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดหลังร่วมเพศ (PORTINOR)^(R) ของกลุ่มตัวอย่างกลับมีอัตราร้อยละของผู้ตอบถูกต้องสูงขึ้น ซึ่งประเด็นนี้เป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจใน

การซักถามทั้งจากการเข้าอบรมและจากการเยี่ยมชม (follow on training) เนื่องจากพบว่ามัลแวร์นี้มารับบริการชาเม็ดคุมกำเนิดมาชื่อชา (PORTINOR)⁽⁸⁾ ในอัตราที่สูงขึ้นในปัจจุบัน

ส่วนความรู้ความสามารถในเรื่องการแนะนำการใช้ชาเม็ดคุมกำเนิดประเภท 21 เม็ด, 22 เม็ด, 28 เม็ด และ 35 เม็ดนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในการแนะนำการใช้ชาเม็ดคุมกำเนิดแผงแรกได้ถูกต้องมากกว่าในแผงต่อไป และพบว่าความรู้ในการแนะนำการใช้ชาเม็ดคุมกำเนิด ประเภท 21 เม็ด / 22 เม็ด ทั้งรอบที่ 2 และรอบที่ 3 (รอบที่ 1 มิได้สำรวจ) โดยใช้สถานการณ์จำลองจากแผงชาเม็ดคุมกำเนิด) กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องในสัดส่วน ร้อยละที่ไม่สูง (ร้อยละ 58.45, ร้อยละ 65.96, ร้อยละ 68.3 และร้อยละ 60.98) การที่ข้อมูลปรากฏเช่นนี้อาจมีข้อมูลสนับสนุนจากการทำ secret-shopping พบว่าส่วนใหญ่ร้านขายยาจะแนะนำและจำหน่ายชาเม็ดคุมกำเนิดประเภท 28 เม็ด มากที่สุด (รอบที่ 1 ร้อยละ 53.23, รอบที่ 2 ร้อยละ 80.77) เนื่องจากวิธีการรับประทานง่ายและสะดวกกว่าการใช้แบบประเภท 21/เม็ด/22 เม็ด

ในด้านพฤติกรรมการให้คำแนะนำการใช้ชาเม็ดคุมกำเนิดจากการสังเกตพฤติกรรม โดยให้พนักงานสัมภาษณ์ปลอมเป็นลูกค้ารายใหม่ เข้าไปที่ร้านชาเม็ดคุมกำเนิดจากพนักงานขายยา (secret-shopping) พบว่าในรอบที่ 1 พฤติกรรมในการไม่ให้คำแนะนำกับลูกค้ามีร้อยละสูงกว่าในรอบที่ 3 (ร้อยละ 38.74 และร้อยละ 16.13) และมีประเด็นที่น่าสังเกตว่า อัตราร้อยละของพฤติกรรม การให้คำแนะนำในรอบที่ 3 ของการทำ secret-shopping สูงกว่ารอบที่ 1 นอกจากนี้รายละเอียดของการให้คำแนะนำของพนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิดในแต่ละด้านมีความแตกต่างกันระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 3 มาก เช่น พฤติกรรมให้คำแนะนำในเรื่องวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยาในรอบที่ 1 มีเพียงร้อยละ 1.9 แต่ในรอบที่ 3 พบร้อยละ 30.60 และวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีอาการข้างเคียงในรอบที่ 1 พฤติกรรมที่สังเกตได้พบว่า พนักงานขายยาแนะนำเพียงร้อยละ 11.7 แต่ในรอบที่ 3 พบร้อยละ 36.00 ซึ่งปัจจัยด้านการศึกษาความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเมื่อลืมกินยาและเมื่อมีอาการข้างเคียงนั้นว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สตรีผู้ใช้บริการชาเม็ดคุมกำเนิดเกิดความล้มเหลว (User failure) ได้จากการศึกษาของสุรชัย และคณะ (2531) จากตัวอย่าง 168 ราย ใช้ชาเม็ดคุมกำเนิดไม่

สม่่าเสมอเนื่องจากมีอาการข้างเคียงและล้มกินยาถึงร้อยละ 51.2 ประเด็นที่เห็นชัดถึงพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงการให้บริการแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดซึ่งเป็นผลของโครงการพบว่าพฤติกรรมกรรมการประชาสัมพันธ์ของพนักงานขายยาในรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 มีพฤติกรรมกรรมการประชาสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมกรรมการอธิบายการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นรายบุคคลมากขึ้น (มีถึงร้อยละ 82.93 ในรอบที่ 3) และการแจกเอกสารแผ่นพับ (มีถึงร้อยละ 70.73) ในรอบที่ 3 จากการสัมภาษณ์ข้อมูลนี้อาจสนับสนุนปรากฏการณ์นี้ได้คือ พนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิดรู้สึกว่าคุณเองมีความมั่นใจมากขึ้นในความรู้ที่ให้คำแนะนำหลังจากเข้าอบรมและได้รับเอกสารต่าง ๆ จากโครงการมากขึ้น ทั้งที่เป็นโบสเตอร์ คู่มือ แผ่นพับ โดยเฉพาะแผ่นพับ พบว่าพนักงานร้านขายยาจะเรียกให้ลูกค้าถือติดมือไปอ่านที่บ้านหรือฝากให้เพื่อนบ้านได้อ่าน บางรายพบว่าลูกค้าปฏิเสธพนักงานร้านขายยาได้ขอให้ลูกค้าอ่านที่ร้านก่อนออกจากร้าน (ลูกค้าประจำ) ซึ่งปรากฏการณ์เช่นนี้นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดความล้มเหลวของ ผู้รับบริการ จึงนับว่าเป็นประเด็นที่ควรให้ความสนใจและติดตามเพื่อลดความล้มเหลวของสตรีที่ผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด นั่นคือหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องควรมีการติดตาม/เยี่ยมตรวจอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิดในร้านขายยาได้ตื่นตัว และตระหนักถึงผลการให้บริการแนะนำเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพดังตาราง 2.5

ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานร้านขายยา (ไม่ใช่เภสัชกร) จำแนกตาม
ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1 หลังอบรมครั้งที่ 1 N = 59 ตอบถูกต้อง (%)	รอบที่ 2 หลังอบรมครั้งที่ 2 N = 47 ตอบถูกต้อง (%)	รอบที่ 3 การสัมภาษณ์ N = 40 ตอบถูกต้อง (%)
1. ยาเม็ดคุมกำเนิดเริ่มกินเม็ดแรก ภายใน 5 วันแรก ของการมี ประจำเดือน	95.0*	91.48	92.93
2. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ด หรือ 22 เม็ด ต้องเว้นระยะ 5-7 วัน จึงเริ่มกินแผงใหม่	88.0	93.62*	95.12
3. เมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 1 เม็ด ต้องกินทันทีที่นึกได้ และกินเม็ดต่อไป ตามปกติ	88.0	95.74*	95.12
4. เมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 2 เม็ด ต้องกินทันทีที่นึกได้ 1 เม็ด และกิน 2 เม็ด ควบในวันที่เคยกินตามปกติ หรือกินต่อไปตามปกติโดยใช้วิธีที่เคย กินตามปกติหรือกินต่อไปตามปกติได้ โดยใช้วิธีคุมกำเนิดชนิดอื่นร่วมด้วย	69.0*	57.45	63.41
5. เมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิดมากกว่า 2 เม็ดติดต่อกัน ต้องเลิกกินทั้งแผง	78.0	80.85*	80.37

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิด	รอบที่ 1 หลังอบรมครั้งที่ 1 N = 59 ตอบถูกต้อง (%)	รอบที่ 2 หลังอบรมครั้งที่ 2 N = 47 ตอบถูกต้อง (%)	รอบที่ 3 การสัมภาษณ์ N = 40 ตอบถูกต้อง (%)
6. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดอาจเกิดอาการข้างเคียง (ปวดศีรษะ, น้ำหนักเพิ่ม, เป็นฝ้า และเลือดออกกะปริบกะปรอย)	98.0*	97.87	100.00*
7. การกินยาเม็ดคุมกำเนิดหลังร่วมเพศ (PORTINOR) ^R ควรกินหลังร่วมเพศ 1 ชั่วโมง และไม่ควรเกิน 4 เม็ด/เดือน	85.0*	72.34	87.80*

ตารางที่ 2.6 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชาวยุโรป (ไม่ใช่เกสซิงกร) ที่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องการแนะนำการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดจากการกำหนดสถานการณ (โดยกำหนดให้วันแรกที่ประจำเดือนมาเป็นวันที่ 8 มีนาคม) ระหว่างรอบที่ 2 (หลังอบรมครั้งที่ 2) กับรอบที่ 3 (โดยการสัมภาษณ์)

ความรู้เรื่องยาคุม	แผงแรก		แผงต่อไป	
	รอบที่ 2 โดยแบบสอบถาม N = 47 (%)	รอบที่ 3 โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)	รอบที่ 2 โดยแบบสอบถาม N = 47 (%)	รอบที่ 3 โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)
1. ชนิด 21 เม็ด แผงแรกเริ่มกินเม็ด แรก วันที่ 12 มีนาคม และแผง ต่อไปเริ่มกินเม็ดแรก วันที่ 5 เมษายน	95.74*	95.12	65.96	68.3*
2. ชนิด 22 เม็ด แผงแรกเริ่มกินเม็ด แรกวันที่ 8 มีนาคม และแผงต่อไปเริ่มกิน เม็ดแรก วันที่ 5 เมษายน	93.62*	58.54	95.11*	60.98

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

ความรู้เรื่องยาคุม	แผงแรก		แผงต่อไป	
	รอบที่ 2	รอบที่ 3	รอบที่ 2	รอบที่ 3
	โดยแบบสอบถาม N = 47 (%)	โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)	โดยแบบสอบถาม N = 47 (%)	โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)
3. ชนิด 28 เม็ด แผงแรกเริ่มกินเม็ด แรกวันที่ 8 มีนาคม และแผงต่อไปเริ่มกิน เม็ดแรก วันที่ 5 เมษายน	93.62*	85.36	87.23*	80.49
4. ชนิด 35 เม็ด แผงแรกเริ่มกินเม็ด แรกวันที่ 8 มีนาคม และแผงต่อไปเริ่มกิน เม็ดแรกวันที่ 12 เมษายน	95.74*	82.93	93.62*	80.49

ตารางที่ 2.7 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชาวมืดคุมกำเนิด จำแนกตามพฤติกรรม การให้บริการแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดระหว่างการทำ Secret-shopping รอบที่ 1 กับรอบที่ 3

พฤติกรรมจากการสังเกต	รอบที่ 1	รอบที่ 3
การให้คำแนะนำของพนักงานชายชาวมืด	(%)	(%)
1. ไม่ให้คำแนะนำเพียงแต่หยาบคายให้	38.73	16.13
2. ให้คำแนะนำ	60.62*	83.87*
วิธีปฏิบัติการในการกินยา	54	80.60
วิธีปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยา	1.9	30.60
วิธีการปฏิบัติตัวเมื่อมีอาการข้างเคียง	11.7	36.00
โดยระบุอาการข้างเคียง		
. ปวดศีรษะ	5.5	10.2
. คลื่นไส้ อาเจียน	10.7	17.7
. ประจำเดือนผิดปกติ	1.1	2.2
. การเปลี่ยนแปลงน้ำหนักตัว	7.9	5.5
. เป็นฝ้า	2.1	2.1

หมายเหตุ : สังเกตได้มากกว่า 1 พฤติกรรม

ตารางที่ 2.8 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรร้านขายยา (ไม่ใช่เภสัชกร) เกี่ยวกับพฤติกรรมการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิด

	รอบที่ 1 หลังการอบรม ครั้งที่ 1 N = 59 (%)	รอบที่ 2 หลังการอบรม ครั้งที่ 2 N = 47 (%)	รอบที่ 3 โดยการสัมภาษณ์ ครั้งที่ 3 N = 40 (%)
- อธิบายเป็นรายบุคคล	61.0	70.21*	82.93*
- จัดมุมความรู้เกี่ยวกับยา คุมกำเนิดในร้านขายยา	2.0	8.51*	17.07
- ติดโปสเตอร์เกี่ยวกับยาคุมกำเนิด	7.0	45.55*	34.15
- แจกเอกสารกำกับยาหรือแผ่นพับ	45.0*	8.51	70.73

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 2.9 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรร้านขายยา (มิใช่เภสัชกร) จำแนกตามพฤติกรรมการให้บริการแนะนำตามประเภทของยาเม็ดคุมกำเนิดระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 3

ประเภทของยาเม็ดคุมกำเนิดที่ให้บริการ (จำหน่วย)	รอบที่ 1 N = 62 (%)	รอบที่ 3 N = 26 (%)
แผง 21/22 เม็ด	33.87	15.38
แผง 28 เม็ด	53.23*	80.77*
แผง 35 เม็ด	4.84	-
PORTINOR ^(R)	6.45	3.85
ไม่มีขาย	1	

ตารางที่ 2.10 เปรียบเทียบร้อยละของบุคลากรร้านขายยาเกี่ยวกับความคิดเห็นและพฤติกรรมการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้
คำแนะนำการให้บริการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 รอบที่ 3

	ความคิดเห็น												การปฏิบัติ									
	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย			ไม่แน่ใจ			ไม่ทราบ			เป็นประจำ			นาน ๆ ครั้ง			ไม่เคย			
	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	
1. การสอบถามหรือซัก ประวัติเกี่ยวกับโรค ประจำตัวและการ เคยใช้ยาเม็ดคุม กำเนิดสำหรับผู้รับ บริการรายใหม่	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	86.44*	65.96	80.49	6.78	34.04	19.51	6.78	-	-	-
2. การมีการอธิบาย วิธีการใช้ยาเม็ด คุมกำเนิดแก่ลูกค้า รายใหม่ทุกราย	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	84.74*	87.23*	85.36	5.08	12.77	16.64	-	-	-	-

	ความคิดเห็น									การปฏิบัติ											
	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย			ไม่แน่ใจ			ไม่ทราบ			เป็นประจำ			นาน ๆ ครั้ง			ไม่เคย		
	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)
3. การอธิบายวิธีที่ ปัญหาในกรณีที่ถูกค้า ลิมกัทยา 1 หรือ 2 เม็ดติดต่อกัน	100.0	95.74	95.12	-	4.26	-	-	-	4.88	-	-	-	83.05*	95.74*	75.61	10.17	4.26	21.95	5.08	4.26	2.44
4. การอธิบายวิธีการ ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด แก่ลูกค้า โดยเฉพาะ รายใหม่ทุก ๆ ครั้ง	56.65	74.47	80.49*	25.0	23.40	-	2.31	-	19.51	-	-	-	77.97*	61.70	39.02	16.94	38.30	58.54	5.08	-	2.44
5. การอธิบายอาการ ข้างเคียงที่อาจเกิด ขึ้นจากการใช้ยาเม็ด คุมกำเนิดแก่ลูกค้า	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	76.27	76.60*	73.17	25.53	26.83	8.47	-	-	-

ตารางที่ 2.10 (ต่อ)

	ความคิดเห็น												การปฏิบัติ								
	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย			ไม่แน่ใจ			ไม่ทราบ			เป็นประจำ			นาน ๆ ครั้ง			ไม่เคย		
	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)
6. การติดตามและให้ คำแนะนำเป็นพิเศษ แก่ลูกค้าในระยะ 2-3 เดือนแรก	87.5	87.23	87.80*	-	4.26	9.76	-	6.38	2.44	-	-	-	62.7*	53.19	39.02	11.86	46.18	48.78	25.42	-	12.20
7. การแนะนำประชาชน- สัมพันธ์ให้ผู้ที่ต้อง การจ่ายค่าจำนวน บุตรด้วยยาเม็ดคุม กำเนิดยังเป็นสิ่ง สำคัญสำหรับ ประเทศไทย	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38.98	76.60*	51.22	27.12	17.20	34.15	33.89	6.35	14.63

	ความคิดเห็น												การปฏิบัติ								
	เห็นด้วย			ไม่เห็นด้วย			ไม่แน่ใจ			ไม่ทราบ			เป็นประจำ			นาน ๆ ครั้ง			ไม่เคย		
	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)	ครั้งที่ 1 (%)	ครั้งที่ 2 (%)	ครั้งที่ 3 (%)
8. เกล็ดขกรประจำร้านมีหน้าที่ให้ความรู้และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้ช่วยขายยาในร้าน	100.0	100.0	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.89	44.68	68.29*	13.56	36.17	24.39	52.5	19.15	7.32
9. การแนะนำวิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดทั้งสามีและภรรยา	87.5	87.23	78.05	-	4.26	14.33	-	8.51	7.32	-	-	-	45.76	48.94	34.15	16.94	51.06	-	37.29	19.15	-
10. การจัดแหล่งข่าวสารในร้านขายยาสำหรับลูกค้า	100.0	91.49	93.68	-	-	2.44	-	8.51	4.88	-	-	-	64.40*	57.45	60.98	11.86	42.55	39.02	23.73	27.66	-

หมวดที่ 2.3 : การเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาและยกระดับความรู้ ข่าวสารด้าน
การวางแผนครอบครัวโดยใช้น้ำแข็งก้อนกำเนิด : กลุ่มเป้าหมาย พนักงาน
ชายชา (มีใช้เพศชาย)

ในประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ (perception) ของกลุ่มตัวอย่าง
ซึ่งเป็นพนักงานชายชา (มีใช้เพศชาย) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้เกี่ยวกับ
ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดในรอบที่ 1 (หลังอบรมครั้งที่ 1) มากกว่าในรอบที่ 2 (หลังการ
อบรมครั้งที่ 2) และรอบที่ 3 (สิ้นสุดโครงการ) โดยกลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่าในการอบรม
ครั้งที่ 2 เนื้อหาการอบรมเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิด มีความซ้ำซ้อนกับลักษณะเนื้อหาในการอบ
รมครั้งที่ 1 มาก นอกจากนี้รูปแบบการจัดในครั้งที่ 2 ไม่มีความแปลกใหม่ ไม่มีการจัดนิทรรศการ
หรือการฉายเทปโทรทัศน์ หรือสไลด์มาช่วยกิจกรรมในการเพิ่มความรู้อีกในการอบรม ความ
พร้อมด้านเอกสารและความพร้อมของวิทยากรในการจัดครั้งที่ 2 ไม่มีความสมบูรณ์เท่ากับการ
จัดอบรมในครั้งที่ 1 นอกจากนี้ก่อนการเข้าอบรมครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้มีโอกาสได้
รับความรู้จากวิทยากรในการทำ Follow on training แล้ว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความ
คิดเห็นต่อการรับรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงความรู้ในครั้งที่ 2 ลดลง จากครั้งที่ 1 มาก (รอบ
ที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 98.0 ในรอบที่ 2 มีการเปลี่ยนแปลงความรู้เพิ่ม
ขึ้นเพียงร้อยละ 40.42)

ในด้านารรับรู้เกี่ยวกับสไลด์แกนจากโครงการพบว่าในรอบที่ 3 มีการรับรู้เกี่ยว
กับสไลด์แกนนี้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (ร้อยละ 95.61) แต่มีประเด็นที่น่าสนใจที่พบว่ามีการเพิ่มขึ้นของ
แหล่งที่รับรู้ ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างรับรู้สไลด์แกนนี้จากสถานีวิทยุ สถานี
โทรทัศน์ สติกเกอร์และโปสเตอร์ เพิ่มขึ้นทั้งในรอบที่ 2, 3 แต่เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละที่ค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องจากการผลิตสื่อหรือการใช้สื่อบางอย่างไม่ได้เริ่มต้นทำพร้อม ๆ การจัดโครงการ
การฯ เนื่องจากคณะผู้ดำเนินโครงการทางด้านสื่อโดยเฉพาะจึงต้องใช้เวลาในการ
ดำเนินการพอสมควร ดังตารางที่ 2.11 - 2.12

ตารางที่ 2.11 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานร้านขายยา (ไม่ใช่เภสัชกร) ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความรู้ของตนเองระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1 หลังอบรมครั้งที่ 1 N = 59 (%)	รอบที่ 2 หลังอบรมครั้งที่ 2 N = 47 (%)	รอบที่ 3 โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)
เพิ่มขึ้น	98.0*	40.42	60.70*
เท่าเดิม	2.0	59.58*	39.50
รวม	100.0	100.00	100.00

ตารางที่ 2.12 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานร้านขายยา (ไม่ใช่เภสัชกร) เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการรับรู้การประชาสัมพันธ์ยาเม็ดคุมกำเนิดจากโครงการฯ ระหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้	หลังอบรมครั้งที่ 1 N = 59 (%)	หลังอบรมครั้งที่ 2 N = 47 (%)	โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)

ท่านเคยได้ยิน/เห็นคำ "สโลแกน"

ยาเม็ดคุมกำเนิด

1. "กินยาคุมกำเนิด ให้เกิดผลดี

ใช้ถูกวิธี ตามที่ร้านขายยา"

1.1 ไม่เคยได้ยิน	6.0	6.38	5.39
1.2 เคยได้ยิน จากแหล่งใด	94.0*	93.62*	95.6*
- สถานีวิทยุ เช่น สถานี	-	12.2	17.40
สทร.6, กรมประชาสัมพันธ์	-		
อสมท. ฯลฯ	-		
- โทรทัศน์ เช่น ช่อง 10	-	6.60	4.88
- อื่น ๆ โปรดระบุ			
. ห้องประชุมและเอกสาร	90.00*	93.00*	73.70*
. ข่าวสารชมรม	1.6	2.60	1.6
. สติกเกอร์และโปสเตอร์	-	50.70	30.66
. ร้านขายยา	3.7	10.76	4.70
. โครงการพัฒนาความรู้	70.00	93.62*	71.67

ตารางที่ 2.12 (ต่อ)

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้	หลังอบรมครั้งที่ 1 N = 59 (%)	หลังอบรมครั้งที่ 2 N = 47 (%)	โดยการสัมภาษณ์ N = 40 (%)
2. "ร้านขายยาและเภสัชไม่บอกโรคเรื้อรังหรือไม"			
2.1 ไม่เคยได้ยิน	6.0	4.25	6.00
2.2 เคยได้ยิน จาก	94.0*	95.75*	94.00*
- สถานีวิทยุ เช่น สถานี สทท.6, อสมท., กรมประชาสัมพันธ์	-	11.70	13.50
- โทรทัศน์ เช่น ช่อง 10	-	2.7	4.8
- อื่น ๆ โปรดระบุ			
. ห้องประชุมและเอกสาร	60.0	70.7	80.7
. ข่าวสารชมรม	-	-	-
. สติกเกอร์และโปสเตอร์	45.00	60.7	70.1
. ร้านขายยา	-	-	-
. โครงการพัฒนาความรู้	20.0	30.5	40.2

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

หมวดที่ 2.4 : ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการต่อต้านธุรกิจการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิด
 เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดตั้งแต่เริ่มมี
 โครงการจนถึงสุดโครงการ พบว่า ปริมาณการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิด (แผง/เดือน)
 ในรอบแรก ส่วนใหญ่จำหน่ายได้ต่ำกว่า 50 แผง/เดือน แต่ในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 พบว่า
 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดได้มากกว่า 50 แผง/เดือน และเมื่อสัมภาษณ์ถึง
 ผลของโครงการต่อธุรกิจการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิด พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความ
 คิดเห็นว่าโครงการนี้ไม่ได้ทำให้ปริมาณการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดเพิ่มขึ้นกว่าเดิม เพียงแต่
 ทำให้ผู้ขายมีความมั่นใจในการขายยาเม็ดคุมกำเนิดมากขึ้น และเข้าใจถึงวิธีการแนะนำหรือ
 เลือกใช้การจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดให้กับลูกค้ามากขึ้น แต่บางครั้งก็มีข้อจำกัดในการจำหน่ายให้ลูก
 ค้า เช่น ลูกค้ามักจะขอซื้อยาเม็ดคุมกำเนิดที่เคยใช้ประจำถึงแม้ผู้ขายแนะนำยาเม็ดคุมกำเนิด
 ตามลักษณะลูกค้าก็ตาม หรือบางครั้งยาเม็ดคุมกำเนิดในร้านหมดเนื่องจากขาดตลาด (ร้านขาย
 ยาในเขตนอกเมือง)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในเรื่องนี้ ได้ระบุว่าทำให้ข้อมูลในเรื่องปริมาณ
 การจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดที่ให้ระบุขึ้น เป็นข้อมูลที่ไม่แน่ใจในเรื่องของสถิติ เพราะทางร้าน
 ขายยาไม่เคยรวบรวมสถิติยอดขายไว้เลย แต่ในด้านผลกระทบต่อการทำงานในด้านคุณภาพ
 การบริการ กลุ่มตัวอย่างระบุว่าเพิ่มขึ้นในเรื่องของความมั่นใจ ความรู้ และทักษะการอธิบาย
 ลูกค้า (ร้อยละ 63.42 และร้อยละ 51.22)

ตารางที่ 2.13 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชาว (มิใช่เกษตรกร) จำแนกการจำหน่าย
ยาเม็ดคุมกำเนิด (แผง/เดือน) ระหว่างการสำรวจรอบที่ 1 รอบที่ 2 และ
รอบที่ 3

	รอบที่ 1 N = 59 (%)	รอบที่ 2 N = 47 (%)	รอบที่ 3 N = 40 (%)
ต่ำกว่า 50 แผง/เดือน	52.18*	40.37	24.39
51 - 100 แผง/เดือน	20.29	50.00*	63.41*
101 - 150 แผง/เดือน	5.80	4.63	4.88
151 - 200 แผง/เดือน	2.50	5.00	7.32
รวม	100.00	100.00	100.00

ตารางที่ 2.14 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานขายชาว (มิใช่กะลัสซุกร) จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการต่อต้านธุรกิจการขายระหว่างรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ผลของโครงการต่อ ธุรกิจการขาย	รอบที่ 2 N = 47 (%)	รอบที่ 3 N = 40 (%)
1. ทำให้การจำหน่ายขาดมเพิ่มขึ้น	36.58	48.78
2. ทำให้การจำหน่ายขาดมเท่าเดิม	63.42*	51.22*
3. ทำให้การจำหน่ายขาดมลดลง	-	-
รวม	100.00	100.00

ตารางที่ 2.15 ค่าเฉลี่ย ค่าพิสัย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดในการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดในแต่ละเดือน จากร้านขายยาใน อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2533- กรกฎาคม 2533 จำแนกเป็นรายเดือนจากร้านขายยา 6 ร้าน

เดือน	\bar{X}	Range	Maximum	Minimum
กุมภาพันธ์	103.5	45	126	81
มีนาคม	118.5	101	169	68
เมษายน	110.33	86	138	52
พฤษภาคม	108.8	120	158	38**
มิถุนายน	136.4	80	176	89
กรกฎาคม	166.0	30	181*	151

จากการให้ร้านขายยาใน อำเภอหาดใหญ่ และอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา บางร้าน (6 ร้านที่ต่อเนื่อง) ช่วยบันทึกการขายยาเม็ดคุมกำเนิดประจำเดือนในแต่ละเดือน โดยเริ่มบันทึกจำนวนแผง ยาเม็ดคุมกำเนิดที่จำหน่ายในแต่ละวัน แต่ละเดือน เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละเดือนพบว่าเดือนกรกฎาคมที่ค่าเฉลี่ยในการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดสูงที่สุดคือ 166 แผง/เดือน โดยมีค่าสูงสุด 181 แผง/เดือน มีค่าต่ำสุด 151 แผง/เดือน และพบว่าในเดือนกุมภาพันธ์มีค่าเฉลี่ยในการจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดน้อยที่สุดคือ 103.5 แผง/เดือน (ดังตารางที่ 2.15)

หมวดที่ 2.5 : ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมต่อการจัดโครงการพัฒนา ในอนาคต

เนื่องจากการพัฒนาความรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง คณะผู้ติดตามและประเมินผลโครงการจึงได้สำรวจความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความต้องการในการมีส่วนร่วมต่อ (โครงการพัฒนาความรู้) การจัดโครงการเช่นนี้ในอนาคต กลุ่มตัวอย่างได้ระบุว่าต้องการมีส่วนร่วมต่อการจัดโครงการเช่นนี้ต่อไปในอนาคตถึงร้อยละ 100.0 ทั้ง 3 รอบ ส่วนในเรื่องการมีส่วนร่วมต่อค่าใช้จ่ายในแต่ละโครงการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีจะเสียค่าใช้จ่ายบางส่วน (ขึ้นกับภาวะเศรษฐกิจ) ทั้ง 3 รอบ และยังให้ข้อเสนอแนะว่าควรขอสปอนเซอร์จากบริษัทฯ โดยติดต่อให้ร้านขายยาให้ความร่วมมือ เพราะโครงการเช่นนี้มีประโยชน์ต่อกลุ่มตัวอย่างมาก โดยระบุว่าควรให้หน่วยราชการ เช่นคณะเภสัชศาสตร์ โรงพยาบาลสงขลา ชมรมเภสัชกรในภาคใต้ เป็นผู้บริการด้านวิชาการและงบประมาณบางส่วน แต่ในเรื่องของการประสานงานการติดต่อและงบประมาณบางส่วนควรให้องค์กรภายนอกมาสนับสนุนเพื่อให้มีโครงการเช่นนี้มากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป (ดังตาราง 2.16 - 2.17)

ตารางที่ 2.16 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานขายยา (ไม่ใช่เภสัชกร) เกี่ยวกับความต้องการการให้มีจัดโครงการนี้ต่อไประหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
ความคิดเห็นต่อความต้องการ	N = 59 (%)	N = 47 (%)	N = 40 (%)
ต้องการ	100.0	100.0	100.0
ไม่ต้องการ	0.0	0.0	0.0
รวม	100.0	100.0	100.0

ตารางที่ 2.17 เปรียบเทียบร้อยละของพนักงานชายชาวยุ (ไม่ใช่เกสซิงกร) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ร่วมการจัดโครงการอบรมในครั้งต่อไประหว่างรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3

	รอบที่ 1	รอบที่ 2	รอบที่ 3
การมีส่วนร่วมต่อการจัดโครงการครั้งต่อไป	N = 59 (%)	N = 47 (%)	N = 40 (%)
เสียค่าใช้จ่ายบางส่วน	74.0*	78.71*	85.36*
เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด	6.0	10.64	12.15
เสียค่าใช้จ่ายไม่ได้	20.0	10.65	4.88
รวม	100.0	100.0	100.0

ส่วนที่ 3 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความรู้ ของปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการใช้ยา
เม็ดคุมกำเนิด และความคิดเห็นของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดค่อนักงาน
ชายชาเม็ดคุมกำเนิด ในรอบที่ 1 และรอบที่ 2

โครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ร้านชายชาในจังหวัด

สงขลาที่มีจุดมุ่งหมายสุดท้ายคือ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการหรือผู้บริโภค ได้มี
ความรู้ มีการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดได้อย่างถูกต้อง เป็นการลดความ
ล้มเหลวในการใช้การวางแผนครอบครัว (User failuse) ได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้นคณะติดตาม
และประเมินผลจึงได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความรู้ การปฏิบัติตัวเกี่ยวกับใช้ยา
เม็ดคุมกำเนิดของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด รวมทั้งสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
คาดหวัง และประเมินผลบทบาทการให้บริการของพนักงานชายชา โดยได้ทำการเก็บรวบรวม
ข้อมูล 2 รอบ คือ รอบที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากพนักงานชายชาเม็ดคุมกำเนิดได้รับการ
อบรมไปแล้ว 2 เดือน โดยเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)
ดังนี้

1. เป็นสตรีที่ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในปัจจุบัน
2. เป็นสตรีที่ซื้อยาเม็ดคุมกำเนิดจากร้านชายชาในเขตที่อยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัย

กับสตรีผู้รับบริการ

การเลือกตัวอย่างในรอบที่ 1 ได้ขนาดตัวอย่าง 229 คน ในรอบที่ 2 เลือกตัว
อย่างได้ 92 คน เนื่องจากในรอบที่ 2 ตัวอย่างส่วนใหญ่เปลี่ยนวิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเป็น
การวางแผนครอบครัวโดยการทำหมันและใส่ห่วงมากขึ้น อีกทั้งคณะติดตามประเมินผลมีข้อจำกัด
เรื่องเวลา งบประมาณ จึงได้ใช้ขนาดตัวอย่างลดลงแต่ยังคงคนใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบ
เฉพาะเจาะจง (purposive sampling) และเครื่องมือเหมือนรอบที่ 1 ผลการวิเคราะห์
ข้อมูลสามารถสรุปได้ออกเป็น 3 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 3.1 ข้อมูลทั่วไป และผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยในการเข้าถึงผู้รับบริการ

หมวดที่ 3.2 ผลการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ การปฏิบัติตัวของสตรีผู้รับบริการฯ เกี่ยวกับข่าเม็ดคุมกำเนิดระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

หมวดที่ 3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังและประเมินบทบาทหน้าที่ของพนักงานขายข่าเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา

หมวดที่ 3.1 : ข้อมูลทั่วไป

จากการสำรวจทั้งในรอบที่ 1 และรอบที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-30 ปี (ร้อยละ 61.1 และร้อยละ 73.9) ซึ่งเป็นในระยะต้น ๆ ของภาวะเจริญพันธุ์ การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 39.3 และร้อยละ 36.0) กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 41.5 และร้อยละ 57.6) มีรายได้ระหว่าง 2,001-4,000 บาท (ร้อยละ 39.2 และร้อยละ 57.6) ส่วนใหญ่สตรีผู้รับบริการมีจำนวนบุตร 1-2 คน (ร้อยละ 62.8 และร้อยละ 72.8) ประเด็นที่น่าสังเกตคือ แนวโน้มของกลุ่มตัวอย่างนี้ที่จะมีการวางแผนครอบครัวสูงเนื่องจากมีสัดส่วนร้อยละของความไม่ต้องการมีบุตรสูงในรอบที่ 2 (รอบที่ 1 มีร้อยละ 55.5 และรอบที่ 2 มีร้อยละ 66.3)

ในเรื่องเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการในการวางแผนครอบครัวเกี่ยวกับข่าเม็ดคุมกำเนิด พบว่า ระยะทางในการไปซื้อข่าเม็ดคุมกำเนิดจากร้านขายยาส่วนใหญ่ต้องเดินทางที่มีระยะทางมากกว่า 600 เมตร (ร้อยละ 41.4 และร้อยละ 66.8) มีข้อน่าสังเกตอีกประเด็นที่พบในเรื่องของการใช้เวลาในการมารับบริการซื้อข่า คือ ในรอบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาเฉลี่ยคือ 1-5 นาที (ร้อยละ 81.5) แต่ในรอบที่ 2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า ใช้เวลาการมารับบริการเพิ่มขึ้น คือ 6-10 นาที ร้อยละ 30.4 รองลงมาคือ 11-15 นาที และร้อยละ 27.2 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของพนักงานขายยาที่ เชื่ออบรมว่าหลังอบรมมีความมั่นใจในความรู้เกี่ยวกับข่าเม็ดคุมกำเนิดมากขึ้น สามารถอธิบายให้ลูกค้าได้มากขึ้น ทำให้เสียเวลาในการขาย

มากขึ้น แต่ทำให้ลูกค้าได้เข้าใจว่าวิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้สตรีผู้รับบริการส่วนใหญ่ก็มารับบริการซื้อยาเม็ดคุมกำเนิดจากร้านเดิมถึง ร้อยละ 46.3 และร้อยละ 69.6 ระบุว่าซื้อยาจากร้านขายยาเพียง 1 ร้านเท่านั้น ในเรื่องการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในรอบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างระบุว่าได้รับรู้จากเพื่อน ๆ และญาติ จากพนักงานขายยามีน้อย (ร้อยละ 12.2) จากสื่อต่าง ๆ เช่น โปสเตอร์จากร้านขายยา ราชการวิทยุ แผ่นพับ พบว่าเป็นแหล่งข่าวสารที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารในสัดส่วนที่ค่อนข้างต่ำมาก ในรอบที่ 1 แต่ในรอบที่ 2 พบว่าแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับมีเพิ่มขึ้นมากจากหลายแหล่งข้อมูลเช่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าในรอบที่ 2 แหล่งข้อมูลจากพนักงานขายยามีร้อยละ 20.7 โปสเตอร์จากร้านขายยาร้อยละ 37.0 ราชการวิทยุร้อยละ 29.3 สติกเกอร์มีร้อยละ 10.9 การพูดคุยกับเพื่อน ๆ ในรอบที่ 1 กับรอบที่ 2 ใกล้เคียงกัน แต่ในเรื่องแหล่งข่าวสารจากแผ่นพับใบฉิว พบว่า ในรอบที่ 2 มีสัดส่วนการเพิ่มค่อนข้างสูงมาก (ร้อยละ 43.5) เนื่องจากในรอบที่ 2 นั้น คณะกรรมการดำเนินงานได้ผลิตสื่อต่าง ๆ (เช่น โปสเตอร์ สปอตวิทยุ คู่มือสำหรับร้านขายยา (OC manuals) เอกสารแจกสำหรับลูกค้า (leaflets) สติกเกอร์ ซึ่งมีสีโลแกนที่เข้าใจง่าย ๆ เพิ่มขึ้น และพนักงานขายยาส่วนใหญ่ก็ได้แสดงบทบาทในด้านนี้มากขึ้นเช่นกัน (ดูผลการวิเคราะห์ในส่วนที่ 2) จึงเป็นข้อดีของโครงการฯ นี้ ดังนั้นถ้าพนักงานขายยาได้ตระหนักถึงจุดนี้ยอมทำให้ผู้รับบริการล้มเหลวจากการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดลดลงได้ระดับหนึ่ง (ดังตารางที่ 3.1-3.4)

ตารางที่ 3.1 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

ข้อมูลทั่วไป	รอบที่ 1 %	รอบที่ 2 %
อายุ		
15-30 ปี	61.1*	73.9*
31-40 ปี	38.9	26.1
การศึกษา		
ไม่ได้เรียน	1.3	-
ประถมศึกษาตอนต้น	39.3*	36.0*
ประถมศึกษาตอนปลาย	17.9	26.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	17.5	29.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11.4	4.3
อนุปริญญา	8.3	3.3
ปริญญาตรี	1.9	-
ไม่ตอบ	.9	-
อาชีพ		
ทำนา ทำไร่	5.2	4.3
รับราชการ	7.4	12.0
รับจ้าง	41.5*	39.1*
ค้าขาย	2.2	1.1
ช่างฝีมือ	34.9	20.7
แม่บ้าน	3.5	-
อื่น ๆ	12.1	14.1

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	รอบที่ 1	รอบที่ 2
	%	%
รายได้		
1,000-2,000	21.1	14.1
2,001-4,000	39.2*	57.6*
4,001-6,000	34.6	23.9
6,001-8,000	11.1	3.3
> 8,000	1.7	1.1

ตารางที่ 3.2 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการฯ มีटकุมกำเนิด จำนวนตามลักษณะ
ข้อมูลทางภาวะเจริญพันธุ์ระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์	รอบที่ 1 %	รอบที่ 2 %
จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่จริง		
1-2 คน	62.8*	72.8*
3-4 คน	26.2	31.7
5-6 คน	3.9	5.4
> 6 คน	2.1	-
ความต้องการมีบุตร		
ต้องการ	55.5*	66.3*
ไม่ต้องการ	45.5	33.7

ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการยาเม็ดคุมกำเนิด

ตารางที่ 3.3 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด จำแนกตามปัจจัยที่เข้าถึงบริการยาเม็ดคุมกำเนิดจากร้านขายยาในจังหวัดสงขลา

ปัจจัยเข้าถึงบริการยาเม็ดคุมกำเนิด ของสตรีผู้รับบริการ	รอบที่ 1 %	รอบที่ 2 %
ระยะทาง		
100 - 200 เมตร	38.1	12.2
201 - 400 เมตร	14.8	4.4
401 - 600 เมตร	28.3	16.6
> 600 เมตร	41.4*	66.8*
ระยะเวลา		
1 - 5 นาที	81.5*	26.1
6 - 10 นาที	16.2	30.4*
11 - 15 นาที	1.8	27.2
> 15 นาที	4.5	7.41
ค่าใช้จ่าย/ครั้ง		
5 - 15 บาท	27.8	80.2*
16 - 30 บาท	56.1*	12.1
31 - 45 บาท	13.0	3.3
> 45 บาท	3.1	4.4

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ปัจจัยเข้าถึงบริการยาเม็ดคุมกำเนิด ของสตรีผู้รับบริการ	รอบที่ 1 %	รอบที่ 2 %
จำนวนร้านขายยาที่ใช้บริการ		
1 ร้าน	46.3*	69.6*
2 ร้าน	14.4	6.5
3 ร้าน	16.2	10.9
4 ร้าน	10.5	2.0
มากกว่า 4 ร้าน	7.3	9.8
ไม่ตอบ	2.2	-

ตารางที่ 3.4 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการชาเมื่อดูคัมกำเนิดจากร้านขายยาในจังหวัดสงขลาจำแนกตามแหล่งการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับชาเมื่อดูคัมกำเนิดระหว่างรอบที่ 1 และรอบที่ 2

แหล่งการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับชาเมื่อดูคัมกำเนิด	รอบที่ 1 %	รอบที่ 2 %
แหล่งข้อมูล**		
พนักงานขายยา	12.2	40.7
โบสเตอร์จากร้านขายยา	9.2	37.0*
รายการวิทยุ	7.0	29.3
สติ๊กเกอร์ที่ร้านขายยา-สถานที่ต่าง ๆ	1.7	10.9
การพูดคุยกับเพื่อน ๆ - ญาติ	38.0*	36.6
อ่านหนังสือ-นิตยสารต่าง ๆ	4.8	30.4
แผ่นพับ โปสเตอร์	7.4	43.5*
อื่น ๆ		
การได้ยิน/เห็นคำ "สโลแกน" ชาเมื่อดูคัมกำเนิด		
1. "กินชาคัมกำเนิดให้เกิดผลดีใช้ถูกวิธีตามที่ร้านขายยา"		
เคยเห็น/เคยได้ยิน	12.7	37.0
ไม่เคยเห็น/ไม่เคยได้ยิน	87.3*	63.0*
2. "ร้านขายยาและเภสัช ไม่บอกปิดเรื่องชาคัม"		
เคยเห็น/เคยได้ยิน	7.4	13.0
ไม่เคยเห็น/ไม่เคยได้ยิน	92.6*	87.0

** หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

หมวดที่ 3,2 : ผลการเปลี่ยนแปลงความรู้ การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดของ
 สตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา ระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2
 ประเด็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนความรู้ การปฏิบัติตนในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดของ
 สตรีผู้รับบริการฯ ในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมแล้วการเปลี่ยนในด้านนี้มีการเปลี่ยนแปลงทาง
 ด้านในระดับหนึ่งแต่สัดส่วนการตอบที่ถูกต้อง ยังไม่สูงมากนัก เพราะยังมีบางรายการที่เกี่ยวกับ
 ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดกลุ่มตัวอย่างยังตอบถูกต้องค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะการเปลี่ยน
 แปลงความรู้ในเรื่องของวิธีการปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยา 2 เม็ด กับวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด
 ชนิด 21/22 เม็ด พบว่ากลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องลดลงในรอบที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยน
 แปลงความรู้ของพนักงานขายยา (มิใช่เภสัช) ที่สำรวจในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 พบว่าความ
 รู้เกี่ยวกับเรื่องวิธีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 2 เม็ดและวิธีการใช้ยา
 เม็ดคุมกำเนิดประเภท 21/22 เม็ด มีความรู้ลดลง เหตุผลเชิงสันนิษฐานที่พออาจเนื่องมาจาก
 ร้านขายยาสวนใหญ่ (ดูส่วนที่ 2) จะจำหน่ายยาเม็ดคุมกำเนิดแบบ 28 เม็ด เป็นส่วนใหญ่
 เนื่องจากง่ายและสะดวกในการใช้ทั้งผู้มารับบริการและผู้ให้บริการสามารถอธิบายได้ง่าย นอก
 จากนี้เมื่อลูกค้ามาซื้อยาข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการทำ Secret shopping พบว่า พนักงาน
 ขายยาสวนใหญ่ จะแนะนำเฉพาะวิธีการกินยาเม็ดแรกเท่านั้น แต่มีส่วนน้อยที่จะแนะนำวิธีการ
 ปฏิบัติตัวเมื่อลืมกินยาเม็ดคุมกำเนิด 1 เม็ด/2 เม็ด และเหตุผลหนึ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความ
 รู้ในเรื่องนี้ลดลงคือ ในด้านการปฏิบัติการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด พบว่า ทั้งในรอบที่ 1 และรอบที่
 2 กลุ่มตัวอย่างใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดประเภท 28 เม็ด เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.5 และ
 ร้อยละ 67.4) และประเด็นที่น่าสังเกตอีกประเด็นหนึ่งสำหรับข้อมูลในรอบที่ 2 ซึ่งพบว่ากลุ่ม
 ตัวอย่างยังมีประสบการณ์ลืมกินยาค่อนข้างสูง (ร้อยละ 71.1) ซึ่งเป็นประเด็นที่ทำให้สตรีผู้รับ
 บริการอาจเกิดความล้มเหลวในการวางแผนครอบครัวได้มาก ดังตารางที่ 3.5-3.6)

ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องชาเมล็ดคุมกำเนิด

ตารางที่ 3.5 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการชาเมล็ดคุมกำเนิด จำแนกตามความรู้เรื่องชาเมล็ดคุมกำเนิดระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

ความรู้เรื่องชาเมล็ดคุมกำเนิด	รอบที่ 1	รอบที่ 2
	หลังการอบรมครั้งที่ 1 ตอบถูกต้อง (%)	หลังการอบรมครั้งที่ 2 ตอบถูกต้อง (%)
1. ชาเมล็ดคุมกำเนิดเริ่มกินเม็ดแรกภายใน 5 วัน แรกของการมีประจำเดือน	48.9	68.0*
2. ชาเมล็ดคุมกำเนิดใน 1 แผงมีจำนวน 21 22, 28, 35 เม็ด	89.1	97.0*
3. การกินชาเมล็ดคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ด หรือ 22 เม็ด ต้องเว้นระยะ 5-7 วัน จึงเริ่มกินแผงใหม่	58.1*	45.7
4. เมื่อลืมกินชาเมล็ดคุมกำเนิด 1 เม็ด ต้อง กินทันทีที่นึกได้และกินเม็ดต่อไปตามปกติ	63.3*	64.4
5. เมื่อลืมกินชาเมล็ดคุมกำเนิด 2 เม็ดต้องกิน ทันทีที่นึกได้ 1 เม็ด และกิน 2 เม็ดควบ ในเวลาที่เคยกินตามปกติ หรือกินต่อไป ตามปกติโดยใช้วิธีคุมกำเนิดอื่นร่วม ด้วย	30.6* 30.6*	28.3
6. เมื่อลืมกินชา เม็ดคุมกำเนิดมากกว่า 2 เม็ดติดต่อกัน ต้องเลิกกินทั้งแผง	8.7	48.3*

ตาราง 3.5 (ต่อ)

ความรู้เรื่องขามะเดียมกำเนิด	รอบที่ 1	รอบที่ 2
	หลังการอบรมครั้งที่ 1 ตอบถูกต้อง (%)	หลังการอบรมครั้งที่ 2 ตอบถูกต้อง (%)
7. การกินขามะเดียมกำเนิดอาจเกิดอาการ ข้างเคียง (ปวดศีรษะ, น้ำหนักเพิ่ม, เป็นฝ้า, เลือดออกกระปริงกระปรอย คลื่นไส้และอาเจียน)	44.9	58.5*
8. การกินขามะเดียมกำเนิดไม่จำเป็นต้องกิน ทุกวัน อาจเว้นได้บางวันที่ไม่มีเพศสัมพันธ์	13.5	38.0*
9. ขามะเดียมกำเนิดสามารถป้องกันการตั้ง ครรภ์ได้เพราะมีตัวขามาเชื้ออสุจิ	13.5	14.1*
10. หลังกินขามะเดียมกำเนิดหมดแผงแล้วหยุด ในเดือนต่อไปจะสามารถป้องกันการตั้ง ได้ 100 เปอร์เซ็นต์	41.0	70.7*

ข้อมูลพฤติกรรม (การปฏิบัติ) เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด

ตารางที่ 3.6 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด จำแนกตามพฤติกรรม (การปฏิบัติ) เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดจากร้านขายยาในจังหวัดสงขลา ระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

พฤติกรรม (การปฏิบัติ) เกี่ยวกับ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)
ประเภทของยาคุมที่ใช้		
21/22 เม็ด	20.1	20.7
28/35 เม็ด	72.5*	67.4*
ไม่แน่นอน	7.7	12.0
เวลาการรับประทานยา		
หลังอาหารเย็น	4.8	5.4
ก่อนนอน	93.4*	93.5*
หลังอาหารเช้า/กลางวัน	1.3	-
ไม่แน่นอน	.4	1.1
ประสบการณ์เกี่ยวกับการลืมกินยา		
ไม่เคยลืม	21.5	23.9
เคยลืม	72.5*	71.1*
ไม่ตอบ	5.1	-

ตาราง 3.6 (ต่อ)

พฤติกรรม (การปฏิบัติ) เกี่ยวกับ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)
ประสิทธิภาพเกี่ยวกับยามีดคุมกำเนิด		
ไม่เคยยืม	85.6*	95.7*
เคยยืม	9.2	4.3
ไม่ตอบ	-	-
- ยืมบางเม็ด		3.3
- ยืมทั้งแผง		1.1
ไม่ตอบ	5.1	-
ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวจากคำแนะนำของพนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิด		
เข้าใจหมดทุกอย่าง	17.9	38.6
เข้าใจบางส่วน	23.1	59.3*
ไม่เข้าใจเลย	1.7	0.9
แน่ใจ	57.2*	1.2
การถามปัญหา/ข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติในการใช้ยาเม็ด		
ปรึกษาพนักงานขายยาเม็ดคุมกำเนิด	6.6	34.8*
ปรึกษาเพื่อน	6.0	9.8
ไม่ปรึกษาใคร เลิกกินยา	7.4	28.3
แก้ปัญหาด้วยตนเอง	12.7	13.0
ไม่มีปัญหา	22.4	14.0
ปรึกษาแพทย์, พยาบาล	44.1*	

หมวดที่ 3.3 : การเปรียบเทียบความคิดเห็นของสตรีผู้รับบริการฯ เมื่อดำเนินการเกี่ยวกับ
บทบาทของพนักงานขายฯ เมื่อดำเนินการในจังหวัดสงขลา

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของสตรีผู้รับบริการฯ เมื่อดำเนินการเกี่ยวกับบทบาท
ของพนักงานขายฯ ในจังหวัดสงขลา ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. ประเด็นเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้รับบริการต่อการให้บริการของพนักงาน
ขายฯ เมื่อดำเนินการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในบทบาทของพนักงานร้านขายฯ สูง
ขึ้นในรอบที่ 2 (ในข้อความข้อ 1 และ 2) คือร้อยละ 97.8 และร้อยละ 96.7

2. ประเด็นเกี่ยวกับบทบาทที่พนักงานขายฯ มีต่อผู้รับบริการในสภาพปัจจุบัน
พบว่า ในข้อความที่ 3-10 ในรอบที่ 2 สัดส่วนคำตอบที่ได้เพิ่มขึ้นทุกข้อรายการ โดยเฉพาะ
บทบาทในการให้คำปรึกษา (ข้อ 3) บทบาทให้การอธิบายวิธีการใช้ยา เมื่อดำเนินการ (ข้อ 7)
และบทบาทในการเผยแพร่ข่าวสารแก่ผู้รับบริการ (ข้อ 10) เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน
(ดังตารางที่ 3.7)

หมวดที่ 3 : เปรียบเทียบความคิดเห็นของสตรีผู้รับบริการต่อความคาดหวังและการประเมินผล
การให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิดของพนักงานร้านขายยา

ตารางที่ 3.7 เปรียบเทียบร้อยละของสตรีผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด จำนวนตามความคิดเห็นต่อ พนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นรายข้อระหว่างรอบที่ 1 กับรอบที่ 2

ความคิดเห็นต่อพนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดของสตรีผู้รับบริการฯ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ตอบ	
	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)
1. พนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดควรให้ความรู้ในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดทุกครั้ง	84.3	97.8	12.2	1.1	3.1	1.1	.4	-
2. พนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดควรซักประวัติก่อนให้ยาเม็ดคุมกำเนิดแผงแรกจากผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิด	84.3	97.8	12.2	1.1	3.1	1.1	.4	-
3. เมื่อผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดเกิดมีปัญหาพนักงานขายยาได้ให้คำปรึกษา	84.3	97.8	12.2	1.1	3.1	1.1	.4	-

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อพนักงานร้านขายยาเม็ดคุม กำเนิดของสตรีผู้รับบริการฯ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ตอบ	
	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)
4. ผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดได้รับบริการเป็นที่พอใจจากพนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดทุกครั้ง	90.4	98.9	5.7	-	3.1	1.1	.8	-
5. ผู้รับบริการยาเม็ดคุมกำเนิดได้รับความสะดวกจากร้านขายยาทุกครั้งเมื่อไปรับบริการ	91.7	96.7	3.9	-	3.5	2.2	.8	1.1
6. พนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดได้ให้การบริการแก่ผู้รับบริการเท่าเทียมกันทุกคน	90.4	98.9	4.2	-	3.9	1.1	1.2	-
7. พนักงานร้านขายยาเม็ดคุมกำเนิดให้เวลาในการอธิบายวิธีการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้รับบริการเสมอ	50.2	97.8	32.3	1.1	10.2	1.1	1.2	-

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อพนักงานร้านขายยาเม็ดยาคำเนิดของสตรีผู้รับบริการฯ	ความคิดเห็น							
	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ		ไม่ตอบ	
	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)	รอบที่ 1 (%)	รอบที่ 2 (%)
8. สถานที่ที่ผู้รับบริการยาเม็ดยาคำเนิดไปรับบริการจากพนักงานร้านขายยามีความสะอาดดี	75.2	96.7	10.0	2.2	10.0	1.1	1.6	-
9. ร้านขายยาที่ผู้รับบริการไปรับบริการมียาเม็ดยาคำเนิดในการให้บริการเพียงพอ	77.7	96.7	4.8	2.2	17.0	1.1	.4	-
10. ร้านขายยาบริการยาเม็ดยาคำเนิดมีการประชาสัมพันธ์เรื่องยาเม็ดยาคำเนิดให้เห็นชัดเจน เช่น ป้ายโฆษณาแผ่นพับ	63.9	98.9	3.7	-	3.5	1.1	.8	-

ส่วนที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินเกี่ยวกับการบริหารและ
ดำเนินการในโครงการพัฒนาความรู้และบริการการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัด
สงขลา จาก 3 องค์กร

กลุ่มเป้าหมาย กรรมการซึ่งเป็นตัวแทนจาก 3 องค์กร คือ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ กลุ่มชมรมร้านขายยาภาคใต้ กลุ่มเภสัชกรภาคใต้ และสมาชิก
ที่มีใช่เป็นกรรมการดำเนินโครงการ

วัตถุประสงค์หลัก

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการในการดำเนินโครงการ
 2. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
 3. ศึกษาผลกระทบของโครงการฯ ต่อองค์กรรวมทั้งศึกษาศักยภาพในการสาน
ต่อโครงการ และ/หรือการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการฯ ต่อไปในอนาคต
- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้
- 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการจัดการโครงการฯ
 - 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่มีได้เป็นกรรมการจัดการโครงการฯ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่ คณะกรรมการจัดการโครงการพัฒนาความรู้
และบริการการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดจำนวน 10 ราย และกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่คณะกรรมการจัด
โครงการ จำนวน 5 ราย โดยกลุ่มที่เป็นคณะกรรมการที่สังกัดชมรมร้านขายยา จังหวัดสงขลา
จำนวน 2 ราย และคณะกรรมการสังกัดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน
5 ราย ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่ไม่ใช่เภสัชกร 5 ราย ในการวิเคราะห์ได้แบ่งวิเคราะห์ตาม
ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของการจัดการโครงการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นคณะกรรมการจัดการโครงการ 10 ราย พบว่า เป็นอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ 5 ราย เป็นเภสัชกรและเจ้าของร้าน 2 ราย เป็นเจ้าของร้านขายยา 2 ราย และเป็นเภสัชกรโดยไม่ได้เป็นเจ้าของร้านขายยา 1 ราย ในเรื่องประสบการณ์การทำงาน พบว่า 5 รายมีประสบการณ์ทำงาน 6 - 10 ปี 1 รายมีประสบการณ์การทำงาน 11 - 15 ปี และ 1 รายประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี สำหรับตำแหน่งในคณะกรรมการดำเนินงานนั้น พบว่า 4 รายเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Board) 5 ราย เป็นกรรมการระหว่างคณะทำงาน (Core Staff) มี 1 รายที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการ ทั้ง 2 ชุด (ดังตารางที่ 4.1)

ในเรื่องความสนใจต่อโครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดนั้น คณะกรรมการทั้งหมดมีความสนใจต่อโครงการ โดยระบุเหตุผลว่าเป็นโครงการแรกที่เห็นความร่วมมือระหว่าง 3 องค์กร 2 รายเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการและผู้บริโภค 1 ราย และอื่น ๆ (ดังตารางที่ 4.2) ในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ กรรมการจัดการโครงการ 6 ราย ระบุว่า วัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นการพัฒนาความรู้ของ non-pharmacist ในการให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิด 5 รายระบุว่า เป็นการพัฒนาความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์กร 4 ราย ระบุว่า เป็นการให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายซึ่งได้แก่พนักงานขายยาและประชาชน และระบุว่าเพื่อลดอัตราเพิ่มของประชากรโดยยาเม็ดคุมกำเนิด 1 ราย ให้ประชาชนใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดอย่างถูกต้อง 1 ราย และไม่ให้ข้อมูล 1 ราย (ตารางที่ 4.3)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการ ในขั้นตอนการวางแผนกรรมการจัดการโครงการนั้น ส่วนใหญ่ (4 ราย) เห็นว่าการริเริ่มวางแผนงานเป็นความร่วมมือของทั้ง 4 หน่วยงาน โดยระบุเหตุผล 3 รายเห็นว่า path เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการริเริ่มวางแผนงานมากที่สุด เพราะเป็นองค์กรที่กระตุ้นให้ 3 องค์กรหลักมาร่วมทำงานกัน 3 ราย ระบุว่า คณะเภสัชศาสตร์ เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการริเริ่มวางแผนมากที่สุด เพราะเป็นองค์กรที่เป็นตัวกลางในประสานงาน คณะกรรมการจัดการโครงการทั้งหมด มีความคิดเห็น การวางแผนร่วมกับของคณะกรรมการ เป็นไปตามแผนงานที่ตั้งไว้ในเรื่องความสอดคล้องของกิจ-

กรรมในโครงการ ส่วนวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในแผนคณะกรรมการจัดโครงการทั้งหมด มีความเห็นว่า กิจกรรมในโครงการและวัตถุประสงค์สอดคล้องกัน โดยระบุเหตุผลว่า ได้มีการกำหนด วัตถุประสงค์และกิจกรรมไปด้วยกัน ในขั้นตอนการวางแผน (1 ราย) การอบรมแต่ละครั้ง ร้านขายยาได้รับความรู้เพิ่มขึ้น อีกทั้งมีการ Follow on Training หลังการอบรม (1 ราย) ส่วนอีก 8 รายไม่ระบุเหตุผล ในเรื่องการดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน คณะกรรมการจัดโครงการทั้งหมดมีความเห็นว่า การดำเนินการจัดกิจกรรมในโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่มีในแผน มีการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด ของกิจกรรมและกำหนดเวลาแล้วเสร็จตามกิจกรรมที่กำหนด การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตามความ เหมาะสมและได้ระบุเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า แผนการมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันอย่างชัดเจน (1 ราย) เพราะทุกฝ่ายที่ทำงานร่วมกันมีความตั้งใจจริง (1 ราย)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโครงการเกี่ยวกับขั้นตอนการ

ดำเนินงาน และกระบวนการจัดโครงการอบรม 9 ราย ระบุว่า มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงใน การวางแผน 7 ราย ระบุว่า มีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรม และ 4 รายมีหน้าที่รับผิดชอบใน การสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์ นอกจากนี้กรรมการจัดโครงการได้ระบุว่า มีหน้าที่รับผิดชอบใน การควบคุมไม่ให้เงินออกนอกงบประมาณ 1 รายประสานงานกับหน่วยงานเอกชนภายนอก 1 ราย และประสานงานให้เภสัชกรเข้ารับการอบรม 1 ราย ในเรื่องลักษณะการติดตามงานใน โครงการและการจัดโครงการ ส่วนใหญ่ 5 รายติดตามงานร่วมกับคณะกรรมการท่านอื่น โดย ทำในขั้นตอนการ Follow on Training 3 รายทั้งติดตามงานด้วยตนเอง และคณะกรรมการ ท่านอื่น ๆ โดยระบุว่าติดตามโดยวิธีการคุยกับเจ้าของร้านขายยา ให้นำ Follow on Training ให้นำสื่อโปรเตอร์/สติกเกอร์ไปแจกร้านขายยา หนึ่งจัดประชุมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 และช่วงที่มีเจ้าหน้าที่จาก path และJSI ไปติดตามงาน 2 รายระบุว่าไม่ได้ติดตาม งาน เนื่องจากไม่มีโอกาส ในเรื่องความเหมาะสมในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ กรรมการจัด โครงการส่วนใหญ่ (9 ราย) เห็นว่าเหมาะสม ในเรื่องความชัดเจนในการระบุผู้รับผิดชอบ และขอบเขตการรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม 7 รายมีความเห็นว่าชัดเจน 1 รายมีความเห็น ว่าไม่ชัดเจนในระยะเริ่มต้น โดยเฉพาะบทบาทของ Advisory Board มีผลให้การดำเนินงานในระยะแรกล่าช้า ในเรื่องการบรรจุเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการกรรมการ

ส่วนใหญ่ 7 รายเห็นว่าโครงการบรรลุเป้าหมายในระดับดี โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดี (1 ราย) และผลงานบางรายยังไม่สมบูรณ์พอในระดับดีมาก (1 ราย) กรรมการ 2 รายมีความเห็นว่า บรรลุเป้าหมายในระดับพอใช้ เนื่องจากขาดโครงการต่อเนื่อง (1 ราย) และมีปัจจัยหลายอย่าง ทำให้ร้านขายยาให้ความรู้ไม่ได้ผล (ตารางที่ 4.6) ส่วนเรื่องข้อบกพร่องของโครงการที่สมควรแก้ไข มีในรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับโครงการ ในเรื่องผลกระทบจากโครงการต่อธุรกิจขายยา จากการจัดโครงการ 5 รายเห็นว่าการจัดโครงการไม่มีประโยชน์ต่อธุรกิจขายยาและยอดขายโดยตรง โดยระบุเหตุผลว่า วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ มุ่งให้บริการความรู้แก่ผู้ขายยา (1 ราย) การติดตามผล ไม่ได้เห็นที่การเพิ่มจำนวนยอดขาย จึงทำให้การจัดในจุดนี้ไม่มีผล (1 ราย) ยาคุมกำเนิดไม่ใช่ยาหลักที่ขายได้ดีในร้านขายยา (1 ราย) กรรมการจัดโครงการ 4 ราย เห็นว่าจะทำให้พนักงานขายยามีความรู้เพิ่มขึ้น และตื่นตัวในการหาความรู้เพิ่มขึ้น 3 ราย เห็นว่าธุรกิจขายยาดีขึ้นในอนาคต ส่วนผลกระทบทางลบต่อธุรกิจขายยา กรรมการทั้งหมดเห็นว่าไม่มีผลกระทบทางลบ ในเรื่องความสัมพันธ์ที่เกิดระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ 5 ราย เห็นว่า ความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจาก 0 เป็นไปในทางบวก 4 ราย เห็นว่า ทำให้รู้จัก และเข้าใจกันและกันมากขึ้น 2 ราย เห็นว่าจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นในอนาคต 1 ราย เห็นว่าเป็นการเริ่มต้นความสัมพันธ์ดี อย่างไรก็ตาม กรรมการจัดโครงการ 1 ราย ไม่แน่ใจว่ารูปแบบความสัมพันธ์ในอนาคตจะเป็นแบบใด เพราะในส่วนตัวยังมีปัญหาขัดแย้งกันอยู่ ทั้งภายในองค์กรและระหว่างองค์กร มี 1 รายระบุว่า มีข้อขัดแย้งกับกลุ่มร้านขายยาเล็กน้อย ในเรื่องความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ เห็นว่าความร่วมมือดีขึ้น และจะเป็นการก่อให้เกิดความร่วมมืออีกในอนาคต (ตารางที่ 4.7) สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางรูปธรรม ซึ่งมีผลต่อธุรกิจการขายยาเมื่อดูคูกำเนิด กรรมการจัดโครงการส่วนใหญ่ (4 ราย) เห็นว่ายังไม่ชัดเจน 2 รายระบุว่าผู้ขายยารูปแบบหน้าที่ตนเองในการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการมากขึ้น 1 รายระบุว่ามีการใช้สื่อ แผ่นพับ และวัสดุที่โครงการจัดทำ เผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.7)

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับโครงการ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการวางแผนงาน กรรมการจัดโครงการส่วนใหญ่ (5 ราย) ระบุว่าไม่มีปัญหา 2 ราย ระบุว่ามีปัญหาเรื่องการนัดประชุมเพื่อการวางแผนงานลำบากมาก เนื่องจากลักษณะงานของกรรมการที่ปรึกษาเอง ทำให้ว่างไม่ตรงกัน 2 รายระบุว่ามีการทบทวนในคณะกรรมการที่ปรึกษาบางท่านมีความคิดเห็น ไม่สอดคล้องกับกรรมการท่านอื่น นอกจากนี้ กรรมการชมรมร้านชาฮยา 1 รายระบุว่า ชมรมร้านชาฮยาเข้ามาในโครงการในระหว่างที่ผ่านการวางแผนมาแล้ว ทำให้ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ส่วนปัญหาการประสานงานทั้งภายในและภายนอกคณะทำงานส่วนใหญ่คิดว่าไม่เป็นปัญหา 2 รายมีความเห็นว่าการนัดประชุมกรรมการที่ปรึกษาบางท่านค่อนข้างยากมาก นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการประสานงานระหว่างคณะเภสัชศาสตร์กับ path มีปัญหาเรื่องระยะทาง (1 ราย) และการประสานงานกับ path ทั้งในระยะแรกและระยะหลังของโครงการกระทำโดยผ่านผู้ประสานงานของ path โดยตลอด ไม่มีโอกาสพบคณะกรรมการ path ทั้งหมด (1 ราย) การประสานงานระหว่าง Board และ Core-staff ยังไม่ต่อเนื่อง (1 ราย) สำหรับปัญหาในขั้นตอนการดำเนินงาน กรรมการจัดโครงการเห็นว่า การทำงานที่เป็นวัตถุประสงค์มากเกินไปทำให้ลืมนึกถึงผลกระทบบางจุดที่ sensitive เช่น ปัญหาเภสัชกร ไม่อยู่ร้าน (1 ราย) การใช้คำพูดใน V.D.O หรือ spot วิทยุที่เพิ่มความเป็นวิชาชีพมากเกินไป (1 ราย) การจัดทำสื่อที่ยังไม่ได้คุณภาพ และไม่ทันตามเวลาที่กำหนด เพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีความรู้ด้านนี้โดยเฉพาะ และทำงานได้เต็มเวลา (1 ราย) ความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณ (1 ราย) ปัญหาเรื่องการจัดดำเนินงาน และการเตรียมวิทยากร ในการอบรมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 (1 ราย) สำหรับวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหาเน้น ส่วนใหญ่ (9 ราย) ระบุว่าโดยการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ ๆ มีบางปัญหา ซึ่งแก้ไขโดยตัวประชาชนเอง เช่น ปัญหาเรื่องความล่าช้าของงบประมาณ ปัญหาการนัดประชุมกรรมการได้ไม่ครบ นอกจากนี้ปัญหาที่ sensitive ต่อวิชาชีพมาก ๆ จะแก้ไขโดยการขอคำปรึกษาจาก Advisory Board (ตารางที่ 4.11)

ข้อสังเกตในการติดตามและประเมินผล

1. ความคิดเห็น เรื่ององค์การที่มีบทบาทมากที่สุดในการริเริ่มวางแผน

ทั้งชมรมร้านขายยา จังหวัดสงขลา และกลุ่มชุมชนเภสัชกรภาคใต้ เห็นว่าทั้ง 4 หน่วยงาน มีบทบาทร่วมกัน ส่วนทางเภสัชศาสตร์มีความเห็นว่า path และคณะเภสัชศาสตร์ เป็นองค์การที่มีบทบาทมากที่สุดในการริเริ่มวางแผนงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนการวางแผน

ชมรมรับทราบระบุปัญหา เรื่องการไม่มีส่วนร่วมในขั้นตอนจากแผน เนื่องจากชมรม เข้าร่วมโครงการในระยะหลัง กลุ่มเภสัชกรภาคใต้ ระบุว่าไม่มีปัญหาในขั้นตอนการวางแผน ส่วนคณะเภสัชส่วนใหญ่ระบุปัญหา เรื่องการติดต่อประสานงานทั้งระหว่างคณะกับ path และระหว่างคณะกรรมการที่ปรึกษาด้วยกันเอง ในเรื่องการนัดประชุม

3. ในเรื่องผลกระทบของโครงการต่อธุรกิจขายยา

กลุ่มผู้ให้บริการจากทั้ง 3 องค์การ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ไม่มีผลต่อยอดขายโดยตรงในปัจจุบัน แต่อาจมีการขายยาคุมนได้มากขึ้นในอนาคต เนื่องจากผู้ให้บริการอบรมโดยเฉพาะ non pharmacist มีความรู้เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดเพิ่มขึ้น และมีความมั่นใจในการให้บริการมากขึ้น

4. องค์ประกอบที่มีผลต่อความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างองค์กรในอนาคต

ทั้ง 3 องค์การ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยระบุลักษณะกิจกรรมในรูปแบบของการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การบริการวิชาการแก่ชุมชน การบริการสอนวิชาการแก่สมาชิก โดยมีข้อเสนอแนะว่ากิจกรรมในระยะแรกควรเน้นกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรมากกว่าการแก้ปัญหาที่ sensitive ต่อเมื่อมีความสัมพันธ์กันระดับหนึ่งแล้ว จึงนำปัญหามาแก้ไขด้วยการยอมรับซึ่งกันและกันและมีความจริงใจต่อกัน

ตารางที่ 4.1 จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	
อาจารย์คณะเภสัชศาสตร์	5
เภสัชกร	1
เจ้าของกิจการร้านขายยา	2
เป็นทั้งเภสัชกร/เจ้าของร้านขายยา	2
รวม	10*
ประสบการณ์การทำงาน	
1 - 5 ปี	1
6 - 10 ปี	5
11 - 15 ปี	1
มากกว่า 20 ปี	1
ไม่ให้ข้อมูล	2
รวม	10*
ตำแหน่งในคณะกรรมการดำเนินงาน	
Adciscry borad	4
Core staff	5
เป็นกรรมการทั้ง 2 ชุด	1
รวม	10*

ตารางที่ 4.2 จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตาม ความสนใจ ต่อโครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา และ เหตุผล

ความสนใจต่อโครงการและเหตุผล	จำนวน
ไม่สนใจ	-
สนใจ	10
เหตุผล - เป็นการให้ความรู้แก่ผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	1
- เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้ประกอบการ ผู้ปฏิบัติการ และผู้บริโภค	1
- เป็นโครงการแรกที่เปิดความร่วมมือกันระหว่าง 3 องค์กร	2
- มีส่วนร่วมตั้งแต่ pilot project โดยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ ไม่มีความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิด และจาก secret shopping ในช่วงแรกพบว่า คำแนะนำที่ร้านขายยาให้แก่ผู้ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด มีน้อยมาก	1
- ประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เศรษฐกิจขยายตัวไม่ทัน ประชาชน เริ่มคุมกำเนิดและนิยมใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดมากขึ้น และการใช้ง่าย สะดวก	1
- เป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้คำแนะนำ ที่ถูกต้อง เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิด	1
- เป็นการพัฒนา non pharmacists โดยตรง ยาคุมกำเนิดเป็นยา ที่อันตราย แต่ร้านขายยาบรรจุเสร็จจำหน่ายได้ non pharmacist มีความรู้เรื่องยาคุมกำเนิดอย่างผิวเผินจะทำให้ผู้ใช้มีความเสี่ยงมากขึ้น	1

ตารางที่ 4.3 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา (N = 10)

ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	จำนวน
. พัฒนาความรู้ของ non pharmacist ในการให้บริการยาเม็ดคุมกำเนิด	6
. การให้ความรู้ แก่กลุ่มเป้าหมายได้แก่ พนักงานขายยา/ประชาชน	4
. พัฒนาความร่วมมือ และความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์กร	5
. ลดอัตราเพิ่มของประชาชนโดยยาเม็ดคุมกำเนิด	1
. ให้ประชาชนใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดได้ถูกต้อง	1
. ไม่ตอบ	1

ตารางที่ 4.4 จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็น
เกี่ยวกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการ ในขั้นตอนการวางแผนงาน

ความคิดเห็นในขั้นตอนการวางแผนงาน	จำนวน
- องค์กรที่มีบทบาทในการริเริ่มจากแผนงาน	
path	3
คณะเภสัชศาสตร์	3
ทั้ง 4 หน่วยงาน	4
รวม	10
- แผนงานในโครงการเป็นไปตามแผนงานหลักที่วางไว้	
เป็น	10
ไม่เป็น	-
รวม	10
- ความสอดคล้องของกิจกรรมในโครงการกับ	
วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผน	
สอดคล้อง	10
ไม่สอดคล้อง	-
รวม	10
- การดำเนินกิจกรรมในโครงการเป็นไปตาม	
วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผน	
เป็นไปตามวัตถุประสงค์	10
ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	-
รวม	10

ตารางที่ 4.5 จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามบทบาทหน้าที่
 รับผิดชอบโดยตรงในขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ (ตอบได้มากกว่า 1
 คำตอบ) N = 10

หน้าที่รับผิดชอบโดยตรง	จำนวน
การวางแผน	9
การอบรม	7
การให้การสนับสนุนด้านวัสดุ/อุปกรณ์	4
อื่น ๆ	3
- ควบคุมการเงินไม่ให้ออกนอกงบประมาณ (1)	
- ประสานงานกับหน่วยงานเอกชนภายนอก (1)	
- บรรจุคดีให้เภสัชกรผู้ปฏิบัติการในร้านขายยามาเข้ารับการอบรม (1)	

ตารางที่ 4.6 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็น
 เกี่ยวกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการ ในขั้นตอนการดำเนินงาน

ความคิดเห็นในขั้นตอนการดำเนินงาน	จำนวน
ความเหมาะสมในการแยกหน้าที่รับผิดชอบ	
เหมาะสม	9
ไม่เหมาะสม	-
ไม่ตอบ	1

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นในขั้นตอนการดำเนินงาน	จำนวน
ความชัดเจนในการระบุผู้รับผิดชอบและขอบเขต	
การรับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม	
ชัดเจน	7
ไม่ชัดเจนในระยะเริ่มต้น	1
ไม่ตอบ	2
การบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานโครงการ	
ดีมาก (90 - 100%)	1
ดี (70 - 89%)	7
เหตุผล . เป็นการเริ่มต้นที่ดีทำให้ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความรู้	1
. ผลงานบางอย่างจึงไม่สมบูรณ์เพียงพอถึงระดับดีมาก	1
. ไม่ระบุเหตุผล	5
พอใจ (50 - 69%)	2
เหตุผล . ขาดโครงการต่อเนื่อง	1
. มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ร้านขายยาให้ความรู้ไม่ได้ผล เช่น พฤติกรรมการซื้อยาเมื่อคุมกำเนิดแบบลับ ๆ ล่อ ๆ การซื้อยาตามคำบอกเล่า การนำผงยาเก่ามาซื้อ การปรึกษาแพทย์มาก่อน ซื้อยาทำให้เภสัชกรไม่มีโอกาสให้คำแนะนำ บริการยาฟรีจากรัฐ ธุรกิจที่เน้นการขายมากกว่าการให้ความรู้	1

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นในขั้นตอนการดำเนินงาน	จำนวน
จุดบกพร่องที่สมควรปรับปรุงแก้ไข	
การติดตามการใช้ยาของผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง	1
- การบูรณาการความรู้ให้ผู้ป่วยรับการอบรม	1
- การกำหนดประชาชนในแต่ละกิจกรรมไม่ชัดเจน	
ทำให้มีปัญหาในการใช้/จัดการงบประมาณ	1
- ประชาชนชมรมร้านขายยา ควรอยู่ในโครงการโดยตลอดเพื่อความเรียบร้อย/สมบูรณ์ของโครงการ	1
- ความร่วมมือจากเภสัชกรที่ประจำร้านขายยา	1
- การล่าช้าเกี่ยวกับการเงิน	
- การจัดเจ้าหน้าที่ full time ที่มีความสามารถด้านการทำสื่อโดยเฉพาะเพิ่มขึ้น 1 คน	1
- การประสานงานระหว่าง Broad/core staff ยังไม่ต่อเนื่อง	2
- ขอบเขตการทำงานของคณะกรรมการในแต่ละกิจกรรมของโครงการ	1
- ไม่มีจุดบกพร่อง/มีจุดบกพร่องน้อย	2

ตารางที่ 4.7 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นคณะกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการ ในเรื่องผลกระทบของโครงการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ	จำนวน
ผลกระทบทางบวกต่อธุรกิจร้านชายชา	
ทำให้บทบาทผู้ชายชาติชั้น ผู้ชายชาเริ่มให้คำแนะนำผู้รับบริการเพิ่มขึ้น	1
พนักงานชายชามีความรู้เพิ่มขึ้น ตื่นตัวในการหาความรู้เพิ่มขึ้น	4
ธุรกิจการชายชาจะดีขึ้นในอนาคต	3
ไม่เห็นประโยชน์ต่อธุรกิจชายชาและจำนวนยอดขายโครงการ	5
ผลกระทบทางลบต่อธุรกิจร้านชายชา	
ไม่มี	10
ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง	
เป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างต่อบุคคลซึ่งจะนำไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่อไป	1
ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นในอนาคต	2
รู้จักกันและเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น	4
ความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจาก 0 - 40% เป็นไปในทางบวก	5
มีข้อขัดแย้งกับกลุ่มชมรมร้านชายชาเล็กน้อย	1
. เป็นการเริ่มต้นที่ดี และไม่แน่ใจว่าในอนาคตจะเป็นไปรูปแบบใด เพราะในส่วนใหญ่ยังมีปัญหาขัดแย้งกันอยู่ทั้งภายใน-ระหว่างองค์กร	1
. เป็นการเริ่มต้นที่ดี (ไม่ระบุเหตุผล)	1

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ	จำนวน
ความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง	
ดีขึ้นและก่อให้เกิดความร่วมมือขึ้นอีกในอนาคต	4
เพิ่มขึ้นจากศูนย์	2
มีการสานต่อความร่วมมือ เช่น การเผยแพร่ความรู้ให้แก่สมาชิกชมรม ร้านขายยาในวารสาร	2
คณะได้ร่วมเผยแพร่ความรู้บริการวิชาการในโอกาสต่อไป	1
ไม่ตอบ	1
การเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมซึ่งมีผลต่อการขายยามีดคุมกำเนิดของร้านขายยา	
ผู้รับบริการสนใจที่จะถามปัญหาและพูดคุยกับคนขายยามากขึ้น	1
ผู้ขายยารู้บทบาท-หน้าที่ของตนเอง ในการให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการมากขึ้น	2
ผู้ขายยาสนใจและซักถามผู้ใช้ยาคุมกำเนิดมากขึ้น	1
มีการใช้สื่อ/วัสดุที่โครงการจัดทำให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ	1
ผู้รับบริการ โดยเฉพาะกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษสนใจซักถามเกี่ยวกับเรื่อง	
อาการซึ่งเป็นผลข้างเคียงของยาคุมกำเนิดมากขึ้น	1
ทำให้ลูกค้าใหม่พอใจบริการเพิ่มขึ้น เพราะมีการพูดคุยให้คำแนะนำแก่ลูกค้ามากขึ้น	1
ยังไม่ชัดเจน	4
ผู้ขายยามีความรู้เกี่ยวกับยาคุมกำเนิดมากขึ้น ทำให้มีความมั่นใจในการให้บริการ	1

ตารางที่ 4.8 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นคณะกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็น
กับองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กร

องค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กร	จำนวน
การร่วมมือทางวิชาการ	5
การพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทั้งเป็นทางการไม่เป็นทางการ	2
การมีกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ร่วมกับองค์กรต่อเนื่อง/บ่อยครั้งขึ้น	5
โครงการบริการชุมชนที่ดีและมีประโยชน์ต่อส่วนรวม	1
ความจริงใจในการแก้ปัญหา	1
การเสนอปัญหาให้ชัดเจนและยอมรับในฐนะของแต่ละองค์กร	1
องค์กรมีความสำคัญในส่วนรวมมากกว่าการประชาสัมพันธ์เพื่อการค้า	1
ไม่ตอบ	1

ตารางที่ 4.9 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการดำเนินงาน จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเงินทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมในอนาคต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเงินทุน	จำนวน
ความจำเป็นที่ต้องมีการสนับสนุนเงินทุนจากองค์กรภายนอก/ภายใน	
- จำเป็น	7
- ไม่จำเป็น	2
เหตุผลที่ไม่จำเป็น	
. เงินทุนอาจไม่จำเป็นถ้าองค์กรมีผู้นำและทีมค้าขายที่มีประสิทธิภาพเพราะผู้นำ/ทีม อาจดำเนินในการหาทุนสนับสนุนเองได้	1
. ขึ้นอยู่กับลักษณะและรายละเอียดกิจกรรม	1
กลุ่มทุนที่เหมาะสมที่สุด	
path	2
ชมรมร้านขายยาเพราะติดต่อกับบริษัทมากที่สุด และมีงบประมาณส่วนหนึ่งสนับสนุน	2
ทุกองค์กรที่ทำกิจกรรมร่วมกัน	2
กลุ่มที่ไม่ต้องการผลกำไรจากการลงทุน	2
บริษัทต่าง ๆ	1
กระทรวงสาธารณสุข	1
ไม่ตอบ	2

ตารางที่ 4.10 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการดำเนินงาน จำแนกตามปัญหาและอุปสรรค
ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการ

ปัญหา/อุปสรรค	จำนวน
ปัญหาในการวางแผนโครงการ	
- ไม่มีปัญหา	5
- มีปัญหา (ระบุ) ดังนี้	
. นัดประชุมเพื่อวางแผนงานชวามาก เพราะลักษณะงานของกรรมการ บางท่านในคณะกรรมการที่ปรึกษาทำให้ว่างไม่ตรงกัน	2
. กรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษาบางคนมีบทบาทไม่สอดคล้องกับคนอื่น	2
. มีการวางแผนไว้ก่อนแล้ว ชมรมร้านขายยาบริหารภายหลัง เข้าร่วม โครงการในระยะที่ผ่านการวางแผนมาแล้ว	1
ปัญหาการประสานงานทั้งภายในและภายนอกการทำงาน	
- ไม่มีปัญหา	4
- มีปัญหา (ระบุ) ดังนี้	
. การนัดประชุมกรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษาบทบาทที่ค่อนข้างลำบาก	2
. การประสานงานระหว่าง path กับคณะเภสัชศาสตร์มีปัญหาเรื่องระยะทาง	1
. การประสานงานกับ path ทั้งระยะแรก-ระยะหลังของโครงการทำโดย ผ่านผู้ประสานงานของ path โดยตลอด ไม่มีโอกาสพบคณะกรรมการ path ทั้งหมด	1
. การประสานงานระหว่าง Broad กับ Core-staff ยังไม่ต่อเนื่อง	1
. ไม่ตอบ	2

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ปัญหา/อุปสรรค	จำนวน
ปัญหาในขั้นตอนการดำเนินงาน	
. การทำงานที่เน้นวัตถุประสงค์มากเกินไปทำให้สัมถึงผลกระทบบางจุด ซึ่ง sensitive เช่น ปัญหาเกษตรกรไม่อยู่บ้าน	1
. การใช้คำพูดใน V.D.O, spot ที่เป็นความเป็นวิชาชีพมากเกินไป	1
. การจัดทำสิ่งที่ยังไม่ได้คุณภาพ และไม่ทำตามเวลาที่กำหนด เพราะไม่มี เจ้าหน้าที่ที่มีเวลา/ความรู้ด้านนี้โดยเฉพาะ	1
. การ Training ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีปัญหาเรื่องการจัดดำเนินงาน/ การเตรียมวิทยากร	1
. ความล่าช้าในการเบิกจ่ายงบประมาณ	1

ตารางที่ 4.11 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามวิธีแก้ไขปัญหาเมื่อ
มีปัญหาเกิดขึ้นในการดำเนินงานของคณะกรรมการ

วิธีการแก้ไขปัญหา	จำนวน
. โดยการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ ๆ	9
. แก้ปัญหาโดยตัวประธานโครงการเอง เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้า ก็จะมี การส่งรายจ่ายไปก่อน	1
. แก้ปัญหาโดยขอคำปรึกษาจาก Sduiscry Berad เช่น เรื่องคำพูดใน V.D.O โปสเตอร์ spot วิทยุ และแบบสอบถามซึ่ง sensitive ต่อวิชาชีพ	1
. ไม่ตอบ เพราะไม่มีปัญหา	1

ตารางที่ 4.12 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา

ส่วนที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		
	พอใจมาก 90-100%	พอใจ 70-89%	ไม่พอใจ น้อยกว่า 69%
. ความพึงพอใจต่อโครงการโดยส่วนรวม	4	5	-
. ความร่วมมือระหว่าง 3 องค์กร	1	-	-
. การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	-	-	1
. ความพึงพอใจต่อการติดต่อประสานงาน ภายในการทำงาน/ระหว่างการทำงาน	2	7	1
. ความพึงพอใจในบทบาทของตนเองในการ ดำเนินงานโครงการ	-	8	2
. ความพึงพอใจในบทบาทขององค์กรที่เป็น ตัวแทนต่อโครงการ	-	10	-

ตารางที่ 4.13 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามเหตุผลของความ
 พึงพอใจ/ไม่พึงพอใจ ในบทบาทของตนเอง และองค์กรที่เป็นตัวแทน ต่อ
 โครงการพัฒนาความรู้และบริการการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด

เหตุผลที่พึงพอใจและ ไม่พึงพอใจ ในบทบาทตนเอง/องค์กร	จำนวน
--	-------

ความพึงพอใจในบทบาทของตนเอง

พอใจเพราะเป็นผู้ร่วมกำหนดวิธีการและนำความเข้าใจพื้นฐานของร้านขายยา
บางส่วนไปประกอบการจัดโครงการ	1
พอใจเพราะตรงกับความตั้งใจและเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินกิจกรรม
ของกลุ่มเภสัชกรภาคใต้	1
พอใจเพราะอยู่ในระดับปฏิบัติการและได้ดำเนินกิจกรรมไปตามแผนที่กำหนด	2
พอใจเพราะเป็นตัวจักรสำคัญที่ผลักดันในงานดำเนินไปได้	1
พอใจเพราะสอดคล้องกับงานบริการวิชาการที่เป็นบทบาทโดยตรง	1
พอใจเพราะได้เป็นตัวแทนของชมรมร้านขายยาจังหวัดสงขลา เข้าร่วมโครงการ	1
พอใจเพราะเป็นการช่วยยกระดับการของยาให้มีประสิทธิภาพ	1
-

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เหตุผลที่พึงพอใจและไม่พึงพอใจในบทบาทตนเอง/องค์กร	จำนวน
ความพึงพอใจในบทบาทขององค์กร	
. ทุกคนในองค์กรทำงานด้วยความเต็มใจและสุดความสามารถ	1
. คณะให้ความสนับสนุนดีในทุกเรื่อง	3
. พอใจเพราะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกรรมการและชมรมสามารถดำเนินตัวเองต่อองค์กรภายนอก	1
. พอใจ เพราะคณะกรรมการมีบทบาทในเรื่องการบริการชุมชน ซึ่งหมายถึงองค์กรทางด้านสุขภาพ เช่น ร้านขายยา และประชาชน	1
. พอใจเพราะกลุ่มเภสัชกรภาคใต้ได้มีโครงการพบปะ/ทำความเข้าใจกับองค์กรอื่น ๆ	1
ไม่พึงพอใจในบทบาทตนเอง/องค์กร	
. ไม่พอใจเพราะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกมากกว่า Advise หรือ Approce งานอย่างจริงจัง	1
. ไม่พอใจเพราะต้องการรับโครงการมาทำมากกว่า เช่น path อยากรักษาอะไรก็เสนอขาย	1
. ไม่ระบุเหตุผล	3

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่มีได้ เป็นคณะกรรมการจัดโครงการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นคณะกรรมการจัดโครงการ 5 ราย พบว่ามีสถานภาพเป็นเภสัชกร 3 ราย ไม่ใช่เภสัชกร 2 ราย ในเรื่องประสบการณ์การทำงานกิจการขายยา พบว่า 2 รายมีประสบการณ์ขายยาระหว่าง 6 - 10 ปี 1 รายมีประสบการณ์ 1-5 ปี 1 ราย มีประสบการณ์ 11-15 ปี และ 1 ราย มีประสบการณ์ 16-20 ปี สำหรับระดับการศึกษา 3 รายจบการศึกษาระดับปริญญาตรี 1 รายจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 1 รายจบมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในเรื่องความสนใจต่อโครงการและเหตุผลที่สนใจ ผู้ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการทั้งหมดสนใจต่อโครงการ โดยระบุเหตุผลว่า มีสาระและประโยชน์ต่อผู้ขาย และผู้บริโภค 3 ราย เป็นการเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเภสัชกร 1 ราย มีโอกาสใช้ความรู้เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดมาก 1 ราย ดังตารางที่ 4.15 ในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 1 ราย ระบุว่าเป็นการขยายความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด 1 ราย ระบุว่า เป็นพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรให้มีมากกว่าเดิม 3 ราย ไม่ให้ข้อมูลในส่วนนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับโครงการในเรื่องผลกระทบของโครงการต่อธุรกิจขายยาในทางบวก มี 1 รายเท่านั้น ระบุว่า ปริมาณการขายยาเพิ่มขึ้น 1 ราย ระบุว่า การขายยาที่ผิดเป้าหมายมีน้อยลง ส่วนความคิดเห็นอื่น ๆ จะเป็นผลจากความรู้ความสามารถในการตอบปัญหา การอธิบาย และการให้คำแนะนำของผู้ขายที่เพิ่มขึ้น ทำให้ปฏิบัติงานได้ดี ขึ้น ผู้ซื้อมีความเชื่อมั่นมากขึ้น ดังตารางที่ 4.17 ส่วนผลในทางลบ 1 ราย ระบุว่า ทำให้ขายได้น้อยลง 1 ราย ระบุว่าต้องเสียเวลาในการขายมากขึ้น และ 1 ราย ระบุว่าไม่มีผลกระทบในทางลบ ในเรื่องความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง 1 ราย มีความเห็นว่า ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างองค์กร และการประสานงานระหว่างองค์กรจะดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา ในขณะที่ 1 ราย ระบุว่า ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นแบบผิว ๆ ไม่สามารถสร้างผลกระทบทางบวกแก่สังคมได้มากนัก เพราะยังไม่มียผลงานซึ่งเป็นที่ยอมรับของเภสัชกรและสังคมในเรื่องความร่วมมือระหว่างองค์กร 2 ราย มีความคิดเห็น ความร่วมมือระหว่างองค์กรจะมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต 1 ราย ระบุว่า จะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง

องค์กรเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 4.17) ส่วนการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรม ซึ่งมีผลต่อการขาย
ยาเม็ดคุมกำเนิด ผู้ให้บริการที่มีโปรแกรมจัดโครงการ ระบุว่า การแจกเอกสารคำแนะนำ
เกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้บริโภคมียากขึ้น (2 ราย) การตั้งครรภ์ที่เกิดจากรับประทานยา
เม็ดคุมกำเนิดไม่ถูกต้องลดลง (1 ราย) นอกจากนี้เป็นความคิดเห็นว่าประชาชนและผู้บริโภค
มีความรู้ ความเข้าใจ มีความมั่นใจ และเรียกใช้ยาคุมกำเนิดได้เหมาะสมยิ่งขึ้น
(ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.14 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน
สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	
เจ้าของร้านค้าขายยาที่เป็นเภสัชกร	3
เจ้าของร้านค้าขายยาที่ไม่ใช่เภสัชกร	2
รวม	5
ประสบการณ์ในการทำกิจการขายยา (ปี)	
1-5	1
6-10	2
11-15	1
16-20	1
รวม	5
ระดับการศึกษา	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1
ปริญญาตรี	3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1
รวม	5
เพศ	
ชาย	3
หญิง	2
รวม	5

ตารางที่ 4.15 จำนวนผู้สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความสนใจต่อโครงการพัฒนาความรู้ และบริการใช้ยาคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา และเหตุผลที่สนใจ

ความสนใจต่อโครงการและเหตุผลที่สนใจ	จำนวน
ไม่สนใจ	-
สนใจ	5
เหตุผล	
. มีสาระประโยชน์ต่อทั้งผู้ชายและผู้หญิง	3
. เป็นการเพิ่มความรู้ใหม่ ๆ ให้กับเภสัชกร	1
. มีโอกาสได้ใช้ความรู้เรื่องนี้มาก	1

ตารางที่ 4.16 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาความรู้และบริการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา

ความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	จำนวน
ขยายความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด	1
พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ให้มีมากกว่าเดิม	1
ไม่ตอบ	3

ตารางที่ 4.17 จำนวนของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับโครงการในเรื่องผลกระทบของโครงการด้านต่าง ๆ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ	จำนวน
ผลกระทบทางบวกต่อธุรกิจร้านขายยา	
. ตอบปัญหาเกี่ยวกับยาคุมแก่ผู้ซื้อ ได้ดีขึ้น	2
. การขายที่ผิดเป้าหมายการใช้ยามีน้อยลง	1
. เข้าใจอาการข้างเคียงของยาคุมมากขึ้นทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้ซื้อยามากขึ้น	1
. แผ่นใบปลิวแนะนำการใช้ยาคุมใช้ง่าย ทำให้ผู้ซื้อเข้าใจได้ง่ายขึ้น	1
. ผู้ขายยามีความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้น ใช้ในการให้คำแนะนำผู้บริโภค ได้ดีขึ้น	2
. ปริมาณการขายยาเพิ่มขึ้น	1
ผลกระทบทางลบต่อธุรกิจร้านขายยา	
. ขายได้น้อยลง	1
. ต้องเสียเวลาในการขายมากขึ้น	1
. ไม่มี	1
. ไม่ตอบ	2

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ จำนวน

ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง

- . ความสัมพันธ์เป็นแบบกัน ๆ ไม่สามารถสร้างผลกระทบทางบวกแก่สังคมได้มากนัก เพราะยังไม่มีผลงานซึ่งเป็นที่ยอมรับของเภสัชกรและสังคม 1
- . ทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างองค์กร การประสานงานด้านอื่น ๆ จะดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา 1
- . ไม่ตอบ 3

ความร่วมมือระหว่างองค์กรที่เกี่ยวข้อง

- . ความร่วมมือระหว่างองค์กรจะมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต 2
- . มีการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นให้ระหว่างองค์กรเพิ่มขึ้น 1
- . ไม่ตอบ 2

การเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมซึ่งมีผลต่อการขยายยาเม็ดคุมกำเนิดของร้านขายยา

- . ประชาชนมีความเข้าใจการใช้ยาคุมกำเนิดจริง ๆ 1
- . ประชาชนเลือกรับประทานยาคุมได้เหมาะสมกับตัวเองมากขึ้น 1
- . การตั้งครรภ์ที่เกิดจากการรับประทานยาคุมกำเนิดอย่างไม่ถูกต้องลดลง 1
- . การแจกเอกสารคำแนะนำเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดแก่ผู้บริโภคมีมากขึ้น 2
- . การติดโปสเตอร์เกี่ยวกับการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเพื่อการประชาสัมพันธ์แต่ละเขต 1
- . ผู้บริโภคเข้าใจร้านขายยาและให้ความมั่นใจในการที่อยากมากขึ้น 1
- . ไม่ตอบ 1

ตารางที่ 4.18 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการจำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในทางที่ดีระหว่างองค์กรในอนาคต

องค์ประกอบที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างองค์กร	จำนวน
จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนร่วมกัน	1
การสร้างสภาพภาพของแต่ละองค์กรให้เป็นที่ยอมรับของสังคม	1
มีผู้ประสานงานที่เป็นที่ยอมรับขององค์กรทุกองค์กร	1
การจัดกิจกรรมร่วมกันบ่อยครั้ง	1
การประชาสัมพันธ์	1
ไม่ตอบ	1

ตารางที่ 4.19 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเงินทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมในอนาคต

ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านเงินทุน	จำนวน
ความจำเป็นต้องการสนับสนุนเงินทุนจากองค์กรภายนอก/ภายใน	
- จำเป็น	2
- ไม่จำเป็น	3
กลุ่มทุนที่เหมาะสมที่สุด	
. จากองค์กรทุกองค์กรที่ร่วมมือกัน	1
. ยังมองเห็นไม่ชัด	1
. ผู้เข้าร่วมโครงการทุกท่านเพราะเห็นผู้ได้รังประโยชน์จาการรวม	1
. ไม่ตอบ	2

ตารางที่ 4.20 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ที่ไม่ได้เป็นกรรมการจัดโครงการ จำแนกตาม ความพึงพอใจเกี่ยวกับโครงการพัฒนาความรู้และการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในจังหวัดสงขลา และเหตุผล

ความพึงพอใจต่อโครงการโดยส่วนรวมและเหตุผล	จำนวน
. ไม่พอใจ	-
. พอใจ	5
เหตุผลที่พอใจโครงการ	
. ทำให้เกิดการรวมตัวของเภสัชกร และแนวโน้มการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรมีมากขึ้น	1
. มีการให้ความรู้เป็นระบบ กระจ่างในวงกว้าง เป็นที่สนใจอย่างกว้างขวาง และมีการติดตามประเมินผล	1
. เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบการและผู้บริโภคมาก	1
. เกิดประโยชน์แก่ทุก ๆ ฝ่าย	1
. ไม่ระบุเหตุผล	1